ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4873 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18/3 ՄԱՐՏ 1902 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 23 ՁԻԼԳԱՏԷ 1319 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4873

درعلیه ده غلطه ده (آره‌ول) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les manuscrits sont à
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան եւ գուսանական համար ստանիսկ	140	գրշ.
» » » » միջամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Տասը հրատարակու համար ստանիսկ	10	տարեմ.
» » » միջամեայ	28	»
Գրամի գովազդի փոքրագոյն չափ կ'ընդունուի		110

դրուագի փայլը 198 դրամի հաշուով։

Տեղական բոլոր տարբեր գործակալներ եւ միջնորդներ։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԽԱ.

Գո՛նէ այսկուս եպիսկոպոս մը տեսնէինք որ քահանայ ձեռնադրէր մեզ,— ահա օրուան գանգատը որ կը լսուի գաւառներէն, այս վերջին տարիներս Մաւրէն։ Քահանաներն ալ մահկանացու են ամէն տեղ,—թէեւ ուսուցիչներէ աւելի երկարակեաց ըլլան,— և կրնան պակսիլ այս թէ քաղաքին կամ այն թէ գիւղին մէջ։ Դիւրին է կրօնական ժողովրդիւ գումարել և վճռոտ արձակել, օրինակի համար, Սեբաստիոյ չինականին մասնեմամին դէմ։ Բայց ժողովրդին հոգեւոր տարրական պէտքը չի լեցուիր աւելի կամ նուազ կրօնական տնխորհուրդ վճիռներով, և ոմանք գիւղային շատ բան չի հասկնար կանոնական նրբութիւններէ։ տնիկա կ'ուզէ իր տէրտէրը տեսնել տնպակաս իր գլխուն վերեւէն, իր ընտանեկան երդիքէն, իր տրէն ու այգիէն, իր ժամէն ու գերեզմանէն։ տնիկա միմիա հաւատքով կը ներկայացնէ իր ընծայցան՝ տնոր սիրտը քանելով տաւիլ քան մասնեմամին յոգուածները։ Երբ մեր կեդրոնին եկեղեցական Վարչութիւնը այսպէս դժուարահոգ կ'ուզէ ըլլալ գեղջուկ ընծայցուի մը նկատմամբ, կը խորհի՝ արդեօք թէ հեռուէն կարելի չէ հոգալ գիւղական հովուի մը պէտքը։ Թէ վճռով քահանայ չի բուներ չինական տրտերէն, թէ եպիսկոպոս հովիւ չկայ գրեթէ ներքին գաւառներուն մէջ, թէ բոլոր եպիսկոպոս հովիւները հարուստ վիճակներ բռնած են Եզիպտոսէն մի՛ չեւ Սամսուն, բայի մէկ քաղաքին, և թէ Պոլսոյ մէջ չկայ եպիսկոպոս որ յանձնաւոր ըլլայ քահանայ ձեռնադրելու համար գաւառները երթալ այցելել։

Այս դիտողութիւնը, խնդրելով թէ կրօն. ժողովին ալ երեսուցի թուր, մէկ դանդի օգուտ չունենար, թէ՛ մանիկական ազգու դերման մը չկորուի մեր եկեղեցական Վարչութեան կողմէ, գոնացում տալու համար գաւառի ժողովրդին բարեպաշտական զբաղմանց։

* * *

Եթէ այս կարգի դիտողութիւններ կրկնութիւն կը համարուին, ապահովապէս կրկնութեամբ պէտքը մեզ չենք սեղծեր։ կրկնելով էր ը երեքնալով էր ը կրօն. ժողովին ուշադրութիւնը ,որպէս եղաւ դարձնել պատգամներու մէջ, ի ներկայութեան բարձրաստիճան եկեղեցականներու, կասարուած պակաղութեանց անդաստանութեան վրայ։ և այսօր հիացմամբ կը նկարագրենք վեհաշուք հանդիսութիւնները՝ զոր կարելի կ'ըլլայ յարդարել միայն Աստուծոյ տաճարին մէջ պատի Ս. Խորհրդին կատարման առթիւ։—թէեւ դասուին այսօր իսկ տասերէզներ որ կան հոն մաքանանդութիւն ընեն թաքաքաւոր, առանց պայմանագրական հարկեցուցիչ պարագային, քանի որ Պարթարքարանը երբեմն չէ ըլլար եղածիս։—Զորեցս կրնանալով էր որ Կրօն. ժողովն սկսաւ պատիժներ անօրինել պարտաւոր կամ զեղծարար եկեղեցականներու դէմ, մինչեւ իսկ վեղարներու,—թէեւ երբեմն ոմանք սարդին մեղմով և արտաքս վանեն պատժական ցանցին։ Հաւատացէք, ես իմ մասիս կրկնութիւններէ բան չեմ կրսնցուցած, ընդհակառակը՝ անցնելներս կրկնութեամբ էր որ չահեցայ, օրինակի համար, Սահակ Հայրպետի դամբարանին լինութեան ձեռնարկը, և կը յուսամ թէ կրկնութեամբ պէտք չահիմ կէսիկ փաշայի հին ուսուցիչներուն պահանջի վճարումը և կամ թաղ. Խորհրդին բարերար լուծումը... կարծեմ աւելի հաւանական։

Քան անդամ պատասխան եմ կրկնելու, ընթերցողներուս ազնուութեան վրայ վստահ, եթէ հրօն. Ժողովն վերջ ի վեր ջոյ յանձն պիտի առնէ կանոնադրել որ գո՛նէ երեսուն տարեկանէն վար կուսակրօն չձեռնադրուի— և յիսունէն վեր վարդապետներու միայն եպիսկոպոսացման վկայական տուն, ոչ թէ տիպոսով թաղաքացիներու, այլ գաւառական պաշտօններու մէջ կրկին և կրկին փոխել ծայրագոյն ալիսաւորներու, նոյն իսկ իրենց վարձատրութեան ատենն, տիպոսաւոր ըլլան թէ անտիպոս, բաւական է որ չըլլան անգոյն կամ սեւ գոյն։

* * *

Գիտեմ սակայն թէ կայ կրկնութիւն որ տ՝ օգուտ է, օրինակ իմ՝ կարելի չէ կրկնութեամբ դադրեցնել գաւառական թղթակցներէ ոմանց խուլ պայքարը այս կամ այն հովուին դէմ, դուն ուրեք իրաւացի, յանձն անիրաւ։ Գուցեսա կամ գնահատում հազիւ երբեք կը լսուի, ա՛յն ալ պաշտօնավարութեան սկիզբները միայն։ Այս կարգի պարսաւագէտ թղթակցութեանց մէջ կնոջ մասը չկայ տեսչաբ, բայց ընդհանրապէս վարժապետի մը մասը կայ կ'ըսուի հոս, Ազգ. Վարչութեան չբնակիչ մէջ, կարծեմ իրաւամբ կ'ըսուի նաև թէ գաւառներու մէջ վարժապետները ամէն բան են և թէ՛ անդամ... վարժապետ։ Սթէ գաւառական գրականութիւն կ'ուզես ընել, բերանփոխի համար գէ՛թ երբեմն ալ տեղւոյն առաջնորդին կամ տեղապահին գրածքը չընթերցէն իրենց ենթ իրենց նկարագիր տան ու ճաղուկ գրչին։ Մալիպարի նորավարդերը նոր ընծայ օրինակը չէր որ տուաւ գաւառական գրականութեան տարբեր սեռի մը, պատրաստէս գնահատելով Պոլսոյ բանիմաց դասակարգին։ Արեւելքի թղթակից «Ուխտաւոր»ը, լուսագոյն օրէնակի մը համար, կենայ համարուել Քաղաքակիր տիպար մը։ «Ուխտաւոր» գիտէ թէ ի՛նչ բան վրայ պէտք դրէ և ի՛նչպէս պէտք գրէ։ կուսակցական ոգի չի ներմարուիր անոր թղթակցութեանց մէջ։ Խոնարհանդերձ է Հայ։ Եկեղեցոյ առանդութեանց... յանախ վարդապետներու օրինակ ըլլալու ատենն, առանց նախապատարման մեղադրանք հրաւիրելու իր վրայ։ Իրեն ալ ունի քննադատական ոգի պաշար մը գրանցելու վրայ, բայց դիտէ շուտով բաւարել իր ոգի համար գրուածքին մէջ։ ամէն բան ունի ճաշմարտանք է և ազնիւ իր խորհրդածութեանց մէջ, առանց ակարութեան։ Ահա թէ ինչ՝ մինչ՝ ախորժով կը կարդացուին «Արեւելքի» «Ուխտաւորին թղթակցութիւնները առ հասարակ։

* * *

Չեմ դիտեր ի՛նչպէս, այս խորհրդածութեանց առթիւ, կը մղուիմ պահ մը կանգ առնել Տրապիզոնի թղթակցութեանց առթիւ, որ թէ ու դէմ ծայր տուած են այս օրերս տեղւոյն Առաջն. Տեղապահին նկատմամբ։ Թղթակից մը գրած էր թէ բարւոք չի պաշտօնավարեր Տ. Եղնիկ վարդապետ Պապեան. ուրիշ մը հերքում առաւ անմիջապէս,—թէև ոչ Իզմիրեան անով,—թէ բարւոք կը պաշտօնավարէ Տ. Եղնիկ վարդապետ Պապեան, այնպէս որ Ընդարձակ Օրացոյցը պրպտելի իսկոյն թէ արդեօք երկ՝ն Եղնիկ վարդապետ կայ Տրապիզոնի մէջ պաշտօնավարող և մանաւանդ սխալ մը գործուած է թղթակիցներէն։ Ընդարձակ Օրացոյցէն,—ուր նո՛յն իսկ նշանակուած է Երեցեան Տ. Գէորգ եպիսկոպոսի թաղակոսութիւնը... միտիա վրդովմամբ,—չկայ քաղել փոսա մը ի նպաստ Տրապիզոնի սեւ ու ճերմակ թղթակցութեանց, որ դէմ դիմաց կեցած են Արեւելքի մէջ։

Կը հասկնանք անշուշտ որ ընտրական պայքարը Տրապիզոնի մէջ ալ դրոյութիւն ունենայ, երբ մանաւանդ պարտասուած մեռցած էր, որուն վրայ մարած էին բոլորը։

—Հեռերնի՞դ բերիք զայն։

—Օ՛հ, հայր Պրիւլօ անմիտ մը չէ։

Ու հարցաքննիչ դատաւորին երկարեց չորս ծայրերը խանձած ու երկու-երեք սանթիմէթր լայնութեամբ դեղինցած թուղթի կտոր մը, որուն մէկ կողմին վրայ կը կարդացուէր սա բառը. «լաս»։ Պ. Մարսէլ Ֆրանսուա թղթածրարին մէջ պահեց խնամքով։

—Պարոն դատաւորը նշմարե՞ց թէ այդ դիրը կնոջ մը կը վերաբերի, ըսաւ հայր Պրիւլօ։

—Այո՛, հայր Պրիւլօ, պատասխանեց դատաւորը ժպտագին։ Ուրիշ բան մը ունիք հաղորդելիք։

—Այո՛, եթէ պարոն դատաւորը կը թոյլատրէ։

—Այո՛, կը թոյլատրեմ։

—Պէտք էր անմիջական կերպով խուզարկութիւն մը կատարել. թերեւս կարեւոր բաներ ձեռք ձգուէին։

—Որքա՜ն կ'ուզենայիր, Պրիւլօ, ըսաւ դատաւորը, ժպտելով. Պ. Վիլլօրիէ յանդգնարար չէ ճանչցուած և երէկ ալ ասունը չէր դանուեր։

—Այն ատեն, պարոն դատաւոր, ներողութիւն ըսածիս համար։

Մեր ոստիկանը դուրս ելլելու վրայ էր, երբ դատաւորը ըսաւ.

—Դուք և Ֆրէսթիան մի հեռանաք հոսկէ։

—Պարոն դատաւորին որամադրութեան տակ ենք միշտ։

Հայր Պրիւլօյի դուրս ելլելէն յետոյ, հարցաքննիչ դատաւորը յարեց ինքնիրեն.

—Պրիւլօ իրաւունք ունի։ Այդ նամակները անտարակուսելի պիտի ազատէին մեզ։

Ու նայուածք մը ձգելով խանձած թուղթի կտորին վրայ, ըսաւ.

—Կնոջ գիր մը՝ է ասա... թերեւս Ռօզ Մանոնի գիրը։

Յետոյ, Պ. Մարսէլ Ֆրանսուա կոչնադիր դրկեց Վիլլօրիէի տան ծառաներուն, կէս օրէն առաջ իրեն ներկայանալու համար։ Կէս օրէն յետոյ, ժամը մէկին, երբ գրասենեակ դարձաւ, ծառաները կը սպասէին։ Սենեկապան Ֆիլիպ, դռնապան Սէլէսթէն, կառապան մը և ձիապարման եկած էին, որոնցմէ վերջինն երկուքը, ամբողջ գործուած օրը բացակայ ըլլալով՝ չկրցին բան մը ըսել այդ մասին։ Ձիապարմանին թոյլատրուեցաւ մեկնիլ, իսկ կառապանը մնաց, որուն վկայութիւնը կարեւոր դատաւորի էր։

—Բան մը չէ՞ք դիտեր ձեր տիրոջ կողմէ մը յարաբերութեանց վրայ, հարցուցած էր Պ. Մարսէլ-Ֆրանսուա։

—Պէտք է ասենք որ ամենայն ինչ ուսանելու համար, նախապէս ինքներս ալ ուսանինք, սակայն ինքնաբերաբար հարցաքննիչ դատաւորին համար։ Մինչ հոս այդ աշխատարիներուն վիճակուած է ժողովրդական եղանիլ (զուրնամի, քեմանչէի) ընել միայն, Եղանան՝ կարծես իրեր հեղնութիւն բընութեան և անողոք բաղդին դէմ, կարցած է իր տաղանդով յոյս ներշնչել իր ուսուցիչ Տիգրան Ամիրզեանին և մէկ քանի բարեկամներու, որոնք կը համոզեն իր հայրը որ եղ կենայ Համբարձումը քիամանիի մը քով ուսկեր դնել։ Իրօք Համբարձում ունի իր ինքնաշխատութիւնը ուսուցչութեան վայել զարգացման տէր եղած էր և մէկ քանի ծիսական վարժարաններու մէջ պաշտօն կը ստանձնէ, ապա Խեմատար ընկերութեան բացած որբանոցը կը մտնէ իբրեւ ուսուցիչ, և երբ ընկերութիւնը կը լուծուի, գործի պատասխանատուութիւնը Սրամեանի վրայ կը մնայ։ ան ինքնաբերաբար կը մղուի փոխանակ թղթելու գործը որ խանդարքի մէջ խեղդուի, կը սատանէ դայն։ և երբ կը ներկայանայ ժամանակ Աստուածորդի իր գիտաւորութիւնը յայտնելու, Սրբազանը կը գոչէ— «ի՛նչ գնաս, ա՛ղա՛, ինչ որ 80 մարդ երկու-շաբաթ չկրցան ընել, դո՛ւ պիտի ընես այդ վիճակիդ մէջ, դու կամքի ոյժովդ ոգուէն զո՞ր պիտի հանես։— «Պիտի ընեմ, Սրբազան հայրիկ, կ'ըսէ Սրամեան, ձեր սրբազնութեան օրհնութեամբ և օգնութեամբ։ Եւ նոյն Սրամեանն է որ 24 տարիներէ ի վեր, անընդհատ կը շարունակէ այդ որբանոցը, կոչելով զայն Հայկ. Որբանոցի վարժարան, ուրկէ Վանայ հայ հասարակութեան ընծայուած են 64 շրջանաւարտներ և բազում կիսաւարտներ։ Զանազանելով սեպհական տան դպրոցի համար (ունեցածն ալ հինսան ժամանակութեան հետ դպրոցին համար ծախսած) Սրամեան սարքուած է վարձու շէնքերու դիմել, ինչպէս շատ չտիրուիր տարի կամ եկամտաբեր ուսուցչի դիմելու հարկին մէջ գտնուելու։ Սրամեան ի զո՞ւր Պոլիս, Վիշնա, Թիֆլիս ալ. տեղեր դիմեց իր աշխատանքներուն համար լոյս մը փնտռելու, ինչ որ Գիտութիւնը զլացաւ իրեն և յուսահատ նոյնն դարձաւ իր սիրելի գործին գլուխը, հոն փնտռելու մխիթարութիւն և քիչ մը ալ փառք։ Օրէ օր իր մասնը պաշարը աւելցաւ, և հայկաբանի, փիլոսոփայի ճշմարիտ արժանիք մը փայլեցաւ իր վրայ։

Անցեալները, մէկ այսկուլիանաս մինչեւ ցին, դասախօսութեան մը ներկայ եղայ։ չեմ կրնար հիացումս զսպել իր պերճախօս տեսութեանց վրայ, որոնց կ'ունկնդրէին զատանի աշակերտներ, լարուած ուշադրութեամբ և զարմանաս։ Այդ օրը ուշ դպրոց եկած էր։ «Եթէ իմ դպրոց գալս ուսանիլ ուրիշները եկած ըլլան, ա՛ղա՛ ինծի, կարծեմ թէ ամէն կողմէ դիս կ'ուտանեն։ Ասիկա լիովին հաղորդուցանէր իր հոգեւոր դպրոցին վրայ։

Սրամեանի, Վանայ մեր կրթական գործին մասնաւոր ծառայութիւնները անուրանալի են։ Իրը անխոնջ դասատու ու հիմնադիր աշխատաւոր տեղ մը գրաւած է անդաստանի մանուկներուն ազնիւ տամարի մը։ Ուրեմն կ'ուզէ կատարել իր գանգիեղամ եաց ուղիներուն կրթական գործունէութեան յուսկեանը։ Եթէ ի վերադարձութիւն իր յոգնարկ ճակատին։

Վան ԹԻԱԾԱՆ

Ց. Գ.—Անցեալ յոգնուածիս մէջ քաղաքացի Ցիսուսեան վարժարանը սխալմամբ Ժէղուլիենեանց հաստատութիւն հռատարակուած էր։ Ծ.

ԹԱԼԷ-ՌՕԶ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Շատոնց ատեւ ցաթեր էր, երբ տիկին Տարան տարենաւ վերջապէս։ Անմիջապէս հայեցաւ ժամացոյցին, որուն սլաքները ժամը տասնմէկին կը ցուցնէին։ Ժամը տասնմէկ։

Ամուսինը կէսօրէն դարձէն կը վերադառնար։ ժամ մը մի՛ւ՝ ունէր պատրաստելու համար։ Իր ազուոր մերկ բազուկները ձգեց, ճակտին վրայ խոզոտուող խարտեաշ գանգուածները ե՛ս հրելով, ու դարձ չարձումով մը վերմակն ու ծածկոյթը անդի՛ն նետեց, դուրս ցատկելու համար։

Բայց, այս վայրկեանին, իր սեւ աչուքները հանդիպեցան բաղմոցին վրայ անխուսափելի նեռաւած պարահանդէսի շրջազգեստին, որ կարծես իր անդուսէ ծալքերուն մէջ տխուր մը խանջ հեկեւուելիւն կը պահէր։ Տիկին Տարան տարտամօրէն ժպտեցաւ իր արդուզարդին նայած պահուն, որ իրեն կը յիշեցնէր իր չէչին մտերմամսութիւններուն մէջ, դիշերուան երեկոյթը։

Ու անկողնէն ելլել չուզեց։

Վալսի եղանակներ միացը կ'իյնային, անդիսակարար կը մրմնջէր զանոնք, և կ'ընդնշմարէր լոյսի, ծաղիկներու, գունաներու յորդումը, ու կը յիշէր այն խօսքերը, զոր իրեն զրուցած էին իր զարի ընկերները, և մանաւանդ կը մտածէր Արմեն Վիրքէի վրայ, այն իրիկունը այդպէս չէր եղած, և եթէ անիկա իր յայտարարութիւններովը հասկցուցեր էր որ իրեն ազատոր երեւցած էր, ինք, տիկին Տարան, իր կողմէ, անդգայ չէր գտնուեր։

Տիկին Տարան քաղաքորով սիրուն կին մը էր, և հրաշալիօրէն կրթուած ըլլալով բարի քաղաքացի ընտանիքի մը կողմէ, ընաբր սկզբունքներ ունէր։ Զորս տարի առաջ ամուսնացած էր դեռատի ու յարգելի վաճառականի մը, Ժորժ Տարանի հետ, որ կը սիրէր, կը պաշտէր զինքը։ Անմեղ ու երջանիկ միութիւն մը եղած էր տակիս։ Մինչեւ այսօր ալ, իր երջանիկ, անդորր ու հանգստաւէտ կեանքը տիկին Տարանի բաներ էր։ Ի՞նչո՞ւ սերեմն, այս առաւ, այսպէս, իր կեանքին մէջ առաջին անգամ ըլլալով, կը զգար որ տարտամ անհանգստութիւնի մը և տարտանաւանելի հեռաւորութիւնի մը հոգին կը խռովի։

Որովհետեւ, այդ չարաճճի Արմանը, իր սիրուն խնամա մօրուքով, իր գգուող հայեացքով, իր վայելուչ ու նուրբ հասակով, այն մարդն էր, որ կրնար տասնիկ միամիտ կիներ մը վրայ տարտարութիւնի մը թողուլ։

Սիրոյ վրայ խօսած ատեն, մանաւանդ, դիմքը գերող թրթռուն ձայն մը ունէր։ Մէկ քանի վալսերու ատեն, իր տեսութիւնները պարզած էր անոր։ Չէր հասկնար որ ի՛նչպէս մէկը կեանքին մէջ մէկ քանի կին կրնայ սիրել։ և կամ թէ ի՛նչպէս մարդ առանց սիրելու կ'ապրի։ Կերք մը միա՛յն կ'ընդունէր, միակ կերքը՝ զոր ունէր։

Իսէալի վրայ կը խօսէր խոշոր հնչուն բառեր գործածելով։ Կինը չէպրդացած զգայականութիւն մը ունէր, հեռաւոր չատ կ'ազդուէր։

Կառապանը, կարմիր այտերով խոշոր երիտասարդ մը, Պրիքոր անուն, անհանդարտ կերպարանք մը առաւ։ Դատաւորը նշմարեց։

—Պէտք է գիտենաք որ ձեր տէրը գոհ չէ ենթակուած, սակայն ոստիկանութիւնը պէտք ունի հասկնալու այս անձնասպանութեան պատճառները, և որպէս զի համոզում գոյացնէ, պէտք է տեղեկութիւններ հաւաքի ամէն կողմէ... Խօսեցէք ազատօրէն...

—Օր մը, չատ չանցած, վեց շաբաթ կամ երկու ամիս առաջ, պարոնը կառք մը սպասցնել տուաւ։

—Ո՞ւր։

—Տուէ փողոցին անկիւնը։

—Չէ՞ր ատն կառքը։

—Այո՛, գոց կառք մը։ Կէս օրին տանեցիները, հոն գացի կառքով և ժամը հինգին հոնկէ մեկնեցայ։

—Ի՞նչ պահանջ արուած էր։

—Սպասել։

—Ձեր տէրը ուրիշ բան չէ՞ր ըսած։

—Այո՛։ Հոսած էր թէ երբ մէկու մը ընկերակցութեամբ կառք մտնէր, ատանց ու եւ է հարցում ուղղելու, պէտք էի կառքը ջնչ դէպ ի Ֆլէպէր փողոցի բընակարանը։

—Ցետոյ ի՞նչ եղաւ։

—Ժամը հինգին ատեանները, պարոնը վերադարձաւ։

—Մինա՞կ։

—Մէկու մը ընկերացած։

—Կնո՞ջ մը։

—Այո՛...

—Այդ կինը կը նմանէ՞ր անձնասպան կնոջ։

—Չեմ կրնար ըսել։

—Ինչո՞ւ համար։

—Ինչպէս, պահանջ արուած էր։

—Սպասել։

—Ձեր տէրը ուրիշ բան չէ՞ր ըսած։

—Այո՛։ Հոսած էր թէ երբ մէկու մը ընկերակցութեամբ կառք մտնէր, ատանց ու եւ է հարցում ուղղելու, պէտք էի կառքը ջնչ դէպ ի Ֆլէպէր փողոցի բընակարանը։

—Ցետոյ ի՞նչ եղաւ։

—Ժամը հինգին ատեանները, պարոնը վերադարձաւ։

—Մինա՞կ։

—Մէկու մը ընկերացած։

—Կնո՞ջ մը։

—Այո՛...

—Այդ կինը կը նմանէ՞ր անձնասպան կնոջ։

—Չեմ կրնար ըսել։

—Ինչո՞ւ համար։

(Շարունակելի)

—)(2)(—

ԹԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՌՕԶ-ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Ա.

ՑԱՆՑԻՆ ՄԷՋ

—Պարոն դատաւորը պէտք չէ ատրակուսի, որովհետեւ Պ. Վիլլօրիէ այս առաւ դուրս ելած ատեն չատ ուժգոյն ու ջղագրգիռ վիճակի մը մէջ կը գտնուէր։ Ատանց նշմարուելու մէկուն կողմէ, յանկարծայ Պ. Վիլլօրիէի սենեակը ելլել ու վառարանին մէջ նայիլ։

—Հեռաքնի՞ կային։

—Վառած թուղթերու դէզ մը կար, մոխիր դարձած. միայն փոքր թուղթ մը

—Պէտք էր անմիջական կերպով խուզարկութիւն մը կատարել. թերեւս կարեւոր բաներ ձեռք ձգուէին։

—Որքա՜ն կ'ուզենայիր, Պրիւլօ, ըսաւ դատաւորը, ժպտելով. Պ. Վիլլօրիէ յանդգնարար չէ ճանչցուած և երէկ ալ ասունը չէր դանուեր։

—Այն ատեն, պարոն դատաւոր, ներողութիւն ըսածիս համար։

Մեր ոստիկանը դուրս ելլելու վրայ էր, երբ դատաւորը ըսաւ.

—Դուք և Ֆրէսթիան մի հեռանաք հոսկէ։

—Պարոն դատաւորին որամադրութեան տակ ենք միշտ։

Հայր Պրիւլօյի դուրս ելլելէն յետոյ, հարցաքննիչ դատաւորը յարեց ինքնիրեն.

—Պրիւլօ իրաւունք ունի։ Այդ նամակները անտարակուսելի պիտի ազատէին մեզ։

Ու նայուածք մը ձգելով խանձած թուղթի կտորին վրայ, ըսաւ.

—Կնոջ գիր մը՝ է ասա... թերեւս Ռօզ Մանոնի գիրը։

Յետոյ, Պ. Մարսէլ Ֆրանսուա կոչնադիր դրկեց Վիլլօրիէի տան ծառաներուն, կէս օրէն առաջ իրեն ներկայանալու համար։ Կէս օրէն յետոյ, ժամը մէկին, երբ գրասենեակ դարձաւ, ծառաները կը սպասէին։ Սենեկապան Ֆիլիպ, դռնապան Սէլէսթէն, կառապան մը և ձիապարման եկած էին, որոնցմէ վերջինն երկուքը, ամբողջ գործուած օրը բացակայ ըլլալով՝ չկրցին բան մը ըսել այդ մասին։ Ձիապարմանին թոյլատրուեցաւ մեկնիլ, իսկ կառապանը մնաց, որուն վկայութիւնը կարեւոր դատաւորի էր։

—Բան մը չէ՞ք դիտեր ձեր տիրոջ կողմէ մը յարաբերութեանց վրայ, հարցուցած էր Պ. Մարսէլ-Ֆրանսուա։

—Պէտք է գիտենաք որ ձեր տէրը գոհ չէ ենթակուած, սակայն ոստիկանութիւնը պէտք ունի հասկնալու այս անձնասպանութեան պատճառները, և որպէս զի համոզում գոյացնէ, պէտք է տեղեկութիւններ հաւաքի ամէն կողմէ... Խօսեցէք ազատօրէն...

—Օր մը, չատ չանցած, վեց շաբաթ կամ երկու ամիս առաջ, պարոնը կառք մը սպասցնել տուաւ։

—Ո՞ւր։

—Տուէ փողոցին անկիւնը։

—Չէ՞ր ատն կառքը։

—Այո՛, գոց կառք մը։ Կէս օրին ատենները, հոն գացի կառքով և ժամը հինգին հոնկէ մեկնեցայ։

—Ի՞նչ պահանջ արուած էր։

—Սպասել։

—Ձեր տէրը ուրիշ բան չէ՞ր ըսած։

—Այո՛։ Հոսած էր թէ երբ մէկու մը ընկերակցութեամբ կառք մտնէր, ատանց ու եւ է հարցում ուղղելու, պէտք էի կառքը ջնչ դէպ ի Ֆլէպէր փողոցի բընակարանը։

—Ցետոյ ի՞նչ եղաւ։

—Ժամը հինգին ատեանները, պարոնը վերադարձաւ։

—Մինա՞կ։

—Մէկու մը ընկերացած։

—Կնո՞ջ մը։

—Այո՛...

—Այդ կինը կը նմանէ՞ր անձնասպան կնոջ։

—Չեմ կրնար ըսել։

—Ինչո՞ւ համար։

(Շարունակելի)

գեռատի կինը այնքան փաղաքուշ, թեթեւ ու անհամբեր էր որ, վերջապէս Տարսան տեղի տուաւ անոր քմահաճոյքին։

—Ի՛ըլա՛յ. Պրէնքարի գրեմ որ ոչ դոգիր մը փակցնել ասյ գրան վրայ։ Եւ երբէ՛ համաւուն համար Շալէ-Ռօզ վարձակալներ գտնէ, մենք այն տան կրնանք Տէնար երթալ։

Գ.

Շաբաթ մը ամբողջ Շալէ-Ռօզի մասին տիկին Տարսան լուր չառնելով, սկսաւ նեղուիլ։ Առտու մը, սակայն, ամուսինը ուրախութեամբ ըսաւ.

—Պրէնքար ինծի այցելեց։ Գործը կար գաղջեց է։ Տունը մեր փափաքածին համեմատ վարձու տուեր է։ Հիմա կրնանք Տէնար երթալու պատրաստութեամբ դրաղիլ։

Մանկամարդ կնոջ ուղուր գէմքը ժըպտեցաւ. և անուշ, զմայլելի ձայնով մը ըսաւ.

—Սա քաջ Պրէնքարը։ Ա՛, ո՞րչափ ազնիւ գանուեցաւ մեզի նկատմամբ։ Պէտք է որ չնորհակալութիւն յայտնես... բայց, ազէկ միտքս ինկաւ։ ո՞վ վարձած է Շալէ-Ռօզը։

—Անցեալ շաբաթ, ազիկ մը, իր... բարեկամին հետ եկած է իրեն այցելութեան, և տունը իր ճաշակին յարմար գտնելով, վարձած է անմիջապէս։ Պրէնքար սա տեղեկութիւններն ալ տուաւ։ Ազիկան անունը Զէկէմ է, Թէգդր—բէյ Շաթլէյի դիրասանուհիներէն։ Ասիկա ազէկ չմտիկաւ քիչ մը։ բայց ինչ որ է։ Երիտասարդ պարոնը բոլորովին բարի, լաւ, վստահելի վարձակալ մը է եղեր։ Պրէնքար անոր անունն ալ տուաւ։ Կեսի՛ր որ ըսեմ։ Պ. Արման Վիրքէն...

Տիկին Տարսան ժպտունեցաւ. բայց իր դողդոջելու պատրաստ շրթունքները կեղծելու ուժը ունեցան։

Արման Վիրքէն։

Այն մա՛ռդը, որ իր սիրոյ խոչոլին այնքան նշանակութիւն կուտար, այն մա՛ռդը, որ իր կեանքին մէջ կիրք մը, միայն մէկ կի՛րք կ'ընդունէր։

Տեսէք ի՛նչ տեսակ մարդ է եղեր ուրիշ։ Սատանա՛յ մը արդեօք։

Ու բաւական խանք, բաւական մթամթ գանուած էր, անոր մասին կ'ընելով. և հաւատալով թէ անիկա զ'նքը կը սիրէր։ Իրաւունք, երբ ուսանին եղած ըլար։ պիտի լար իր պզտիկ վէպին այս հակայատկան եզրակացութեան առիթ։

Դ.

—Հիմա գոհ ես, անանկ չէ՞, աղուորս, քու Տիկարդ պիտի երթանք։

Տիկին Տարսան, իր բարկութիւնը պատրաստելու համար գուռաց։

—Ինչ կ'ըսես, ըսա։ ամուսինը, չը-լսաւ։

Տիկին Տարսան անոր մտիկ չընելով, շարունակեց.

—Հիմա պէտք է երթաս Պրէնքարին խօսես որ, մենք վարձու տուն չունինք։ Հիմա՛, կը հասկնա՞ս։ Չեմ ուզեր որ Շալէ-Ռօզ սա օրերդ Զէկէմի։... բարեկամներուն ժամադրավայրը ըլլայ... կը հասկնա՞ս... Տունս պղծել չեմ ուզեր ես...

Ու հեռագնեաց դայրագնելով.

—Զէկէմ համար հոգ չէ ասիկա... պատիւ ըսուած բանը չունիք դուք... Օ՜հ, սա այրերը...

Պ. Տարսան պատասխանել փորձեց.

—Սոկայն, կարծեմ, սիրելիս, Տէնար երթալու...

—Լաչ՛... Քու Տէնարդ ձանձրայուղ դիս... ի՛նչ ունէիր Տէնար երթալու համար...

—Ե՛ս... ե՞ս թէ դուն... խելքդ կորսնցուցի՞ր... կը մոռնա՞ս ուրեմն որ դուն էիր։ ընդհակառակը...

—Հանգի՛ստ Քոր դիս։

Ու, կանանց դարձնելով, տիկին Տարսան ուսերը թօթուեց։

—Ադո՛ւշ, մրմռաց։

Ե.

Մակդիրը մակդիր էր,—բայց Պ. Տարսան լաւ գիտէր որ կիները ջղային կ'ըլլան ընդհանրապէս, ու իրենը, որ այնքան սիրուն ալ էր...

Դամ մը եաքը, երկու ամուսինները իրարու հետ հաշտուած էին։ Նորէն Շալէ Ռօզ հասատատուեցան, ուր վերջնական իրենց անդորը ու երջանիկ կեանքը։

Բայց Պ. Տարսան երբե՛ք չկրցաւ հասկնալ օր, իր 'ին ինչո՞ւ գիրքը «ազուշ» անուանած էր։

Թարգմ. Մ. Ա. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆՔԱՑԵՆ ԶՈՒՐ
ԱՆՏՐՈՍ ԿԱԶԻՆՈ (ՍԱՐԻՅԱ)
Սեփականութիւն Լեմոնիայի Ա. Ռասմի եւ Որդիք
Ղալաթիա, Թուլամա փողց, կնիքներ Ֆիլ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ո՛չ միայն Ցունաստանի, այլեւ ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, ժամանակէ մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաեւ Թուրքիոյ մէջ, իր առողջապահական ընտիր յատկութեանց պատճառաւ։ Ցունաստանի և Բարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարբերումները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած առողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծննդական գործարանց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելի մը տեղ ալ էրնայ ծառայել։ Մէկ տամէնային գինն է 30 դրուշ։ 32—36

Քաղաքական Լուրեր

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Գերմանները Զան-Թունկի մէջ—Մենամշորհներ—Մահերը—Ցրտ եւ ուշեցի դէպքեր։—Ռուսերոյ կողմէն նոր ապառնոլութիւններ։

Բէյքինէն կիրակի օրուան թուականով կը հեռագրեն Թայմզի.— Զան-Թունկի մէջ հանքային բարարձակ մենաշնորհներ ձեռք բերելու վերաբերեալ գերմանական պայմանագրութիւնը տակաւին չստորագրուեցաւ։ Կը կարծուի սակայն, թէ Զինկի իշխանը պիտի տայ Գերմանիոյ պահանջած մենաշնորհը՝ պայմանով որ Զինու կառավարութիւնը հարիւրին եօթը տոկոսայ և ոչ թէ հինգ։ Գերմանացիները փութով թղթատարական կայաններ կը հաստատեն։ Հայոյիները չատ գոհացուցիչ են։ Թէյէ-Զինի ուժեղեայ կառավարութիւնը յանձն առաւ հաստատելու վճարումին մասնակցիլ տարեկան 700,000 թաէլ յատկացնելով՝ ամսական վճարումով։ Այդ գումարը պիտի գանձուի սեղական մաքսատունէն՝ որ կը վարէ ուժեղեայ կառավարութիւնը։ Ցուսալի է թէ սեղական մաքսատունները, որոնք Բանդոնի ելմտական պաշտօնեային հսկողութեան տակ կը գտնուին, տարեկան 1 միլիոն թաէլ արտադրեն։ Պաշտօնական տարբերի առնուած լուրի մը նայելով, Բանդոնի մաքսատան ծովային մաքսատունները փոխադրութեան յատազումը առաջ եկած է այն պատճառէն թէ ծովային մաքսատան վարչութիւնը տակաւին պատրաստ չէ զանոնք առանալու, որով այդ յատազումը տեղական ելմտային պաշտօնային վերադրելի չէ։ Տեղական մաքսատանց հասոյթը կանխատեսուածէն չատատելի է։ Հաւանական կը նկատուի որ Զինու հասոյթները ամենամեծ յաւելում մը կրեն։

—Հոնկ-Քոնկէն հաստատելը կը հեռագրեն.—Գերմանացի այն միսիոնարները՝ որոնք Ցրա-Թուէյնի մէջ իրենց չէնքերուն քանդուելէն հաքը կրցած էին փախչիլ, հոս հասան։ Բանթոնէն առնուած լուրերու նայելով, Ֆրանսայի եպիսկոպոսը մտադիր է եղեր իր պաշտպանութիւնը տակ առնել գերման միսիոնարներու չէնքերը քանդող բռնիները։ Նախապէս առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ կաթոլիկներուն մէջ թշնամական ոգի մը կը տիրէր բնիկ ընդդիմականերուն դէմ։ Հիմա կը կարծուի թէ յարձակողները այդ խուսափողական միջոցին գիմեր են, կաթոլիկութիւնը ընդունելով։ Այն պարագային երբ Ֆրանսայի եպիսկոպոսը առանձնէ բնիկներուն պաշտպանութիւնը, Բուանկ-Թունկի մէջ միսիոնարներուն կացութիւնը կրնայ չափոր հանգամանք մը առնալ։

—Ռուս կառավարութիւնը, կ'ըսէ Ուոշինկթընէն հեռագիր մը, նորէն տարհողութիւն ուզեր է Մ. Նահանգաց թէ Մանչուրիա միւս բաց պիտի ըլլայ ամերիկեան վաճառականութեան առջեւ։ Սակայն Ռուսերոյ պատասխանն է Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի փետրուար 1 թուական ծանուցագրին։ Ռուսերոյ ուսած տարհողութիւնները մինչեւ հիմա սառցուածներուն կը նմանին՝ այսինքն թէ ճշգրիտ են և բնաւ երկդիմի չեն թողուցին պէս։ Այնպէս կը նկատուի թէ, այդ տարհողութիւններուն հանդէպ, առայժմ դժուար է նոր երաշխաւորութիւններ պահանջելը։ Զին ալ կը մասնակցի այդ տարհողութիւններուն։ Կ'ըսուի, սակայն, թէ գարնան, երբ նաւահանգիստները բացուին, Ռուսերոյ յայտարարութեանց անկեղծութիւնը պիտի փորձուի։ Այն տան յայտնի պիտի ըլլայ թէ նաւերը պիտի արտաքուին մանել մանչուրիական նաւահանգիստները և հոն ապրանք պարգելլ։ Բիչ տանէն պիտի հասկցուի նաեւ թէ ռուսական պատնէշային մենաշնորհը ջնջուած է թէ ուժեղապէս դադրած։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի բողոքը դիւանագիտական յարաբերութիւն մը է անոր համար։ Անգլիանպանական դաշնադրութեան համար Բեղերս զարկէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիա այնպէս կը նկատէ որ այդ դաշնադրութիւնը պիտի ծառայէ իրեն համար թանկագնեն գրած չահերու։ Ռուսիա սիրով այդ տեսակ գաշնադրութիւն մը պիտի կնքէր Ճապոնի և կամ Մեծին Բրիտանիոյ ու Ճապոնի հետ։ Ուաշինկթընի մէջ կը կարծուի թէ Ռուսիա համաձայն ազատութիւններ առած է Անգլիոյ ու Ճապոնի, բայց Ճապոն չի լրանար իր շրջայայցութիւնը։ Ամերիկեան կառավարութիւնը, Ռուսիոյ հանդէպ դիւանագիտական կատարելագործեալ ուղիղ ընթացքի մը հետեւելով հանդերձ, ուղղութիւնն պիտի ընդ թէ Մանչուրիոյ մասին Ռուսիա ի՛նչ ընթացքի պիտի հետեւի միւս էջերուն հանդէպ, քանի որ Մանչուրիա վերջնականապէս գոյ կամ բաց պիտի ըլլայ բոլոր էջերուն համար հաւասարապէս։ Թէ՝ այդ և թէ ուրիշ խնդիրներու մէջ անգլիական ու ամերիկեան շահերը համաձայն կը նկատուին։

ՀԱՐԱՒԱՑԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Պոթասպէրիի յարձակումը.—Պոէր կառավարիչին.—Ամրոցի մը վրայ յարձակում.—Պ. Սէսիլ Ռոսս։

Բէյքիրիէնի հեռաւորը կը հեռագրեն.—Անգլիական երեք զօրագունդեր, որոնց կը հրամայեն գնդապետ Բոթ, գնդապետ Ուիլեէմ և հաղարապետ Ուամբաքը, և որոնք կը յաջորդեն Պոթասպէրիի ծայրը գտնուած պոէրական բանակազ մը, Մաֆեկինգի հիւսիսային արեւելեան կողմը, փետրուար 20ին առաւուն կանուխ հոն հասան։ Անգլիացիները ոտիչական երեք բանակազեր դանելով անմիջապէս յարձակեցան անոնց վրայ։ Պոէրները յանկարծակի գալով, թեթեւ ընդդիմութենէ մը եաքը անձնատուր եղան։ Հարիւր վարձուները հինգ Պոէրներ դերի բռնուեցան՝ որոնց եօթը վիրաւոր։ Անգլիացիները նաև գրաւեցին արշաւներ և ձիեր։ Պոէր կառավարութեան անդամները, ի՛նչպէս նաև ճէֆ Հիւսոն, իր կարիւղիներու նշանաւոր քանդիչը, որոնք բանակազերուն մէջ կը գտնուէին, հաւանի կրցան ազատիլ։ Միաշաղուրկի պոէրական զօրաբաժնի էր՝ Թրիշարտ հարիւրապետին հրամանատարութեանը տակ, որ գերի բռնուեցաւ։ Նոյն զօրաբաժնէն քանի Պոէրներ ալ քիչ հեռու անձնատուր եղան։

—Փետրուար 19ի գիշերը, երեք հարիւր Պոէրներ, որոնք կը կարծուի թէ Ռոսի հրամանատարութեան տակ էին, Թուիքրեէի մէջ յարձակեցան՝ Ֆրանք Փորթ Վրէյէի գիծին մէկ ամրոցին վրայ։ Այդ Պոէրներուն ոյժ կուսային հիւսիսային կողմէն եկող ուրիշ Պոէրներ, որոնք առաջին անգամ սկսան բուռն կրակ մը ընել ամրոցին վրայ՝ հարիւր տասը մէթր հեռաւորութենէ։ Հիւսիսային կողմէն ի կող Պոէրներուն մեծ մասը խզեց՝ ամրոցները իրարու միացնող ցցապատէրները թելերը՝ բազմաթիւ առլարներ քշելով անոնց վրայ։ Ցեռոյ շատ մը Պոէրներ փոքրով անցան այդ թելերէն, երկու կողմի ամրոցներէն արձակուած կրակներու տակ։ Պոէրները հետեւեցին տարին իրենց վիրաւոր ընկերները։ Անգլիացիները դրաւեցին քանի մը հարիւր ձի ու արշաւ, որոնք վիրաւորուած էին։ Անգլիացիներէն մէկ հոգի վիրաւորուեցաւ։

—Տէվէրի զորավարը հիմա Վիլկէ գեներալի վրայ կը դանուի։ Անոր զօրաբաժինը փոքր խումբերու բաժնուած է։ Կը ծանուցուի թէ Օռանժէն Պոէրները կը պատրաստուին վաղ գիւղ անցնիլ, խոյս տալու համար Օռանժի մէջ ամրոցներուն կազմած շրջանէն։ սակայն պէտք է նկատուի թէ առնել թէ թրանսվալի մէջ ուսելիքի մեծ նեղութիւն կայ։

—Բէյթսուէյէն կը հեռագրեն թէ Բարդոյրի Ուորդրոպէն ստացուեցաւ անոնց մէջ որոնք հաւատարիմ մնացած են Անգլիոյ, և որոնց գլուխը կը գտնուի Պ. Սէսիլ Ռոսս, շարժում մը կայ խնդրելու Մեծին Բրիտանիոյ կառավարութենէն, ոչ պէս զի Անգլիոյ Ուորդրոպէնը հաստատման օրինագիծ մը և օրինական ուրիշ միջոցներ քննարկէ երկրին խաղաղութեանը համար։

ՆՈՐ ԿՈՒԻՆԷ

Բարուները.— Սրտայոյզ պատմութիւն մը։— Պ. Ռուեէ ու բնկերները։

Պ. Հանրի Ռուեէ, անցեալ կիրակի առաւ, Մարիկա ժամանեց եւ քանը-չորս ժամ հանգչելէ եաքը Բարէզ պիտի երթայ։ Երիտասարդ երկրախոյզը Ցրանսա կը դառնայ բոլորովին ապաքինած իր վերքերէն զորս ստացած էր յունուար 1էն Չի գիշերը Սիլէյրգայի մէջ, անչափելիօրէն սահմանգլուխին վրայ։ Հոն Պ. Ռուեէի հեռաւորդներուն մեծ մասը սպանուեցաւ Բարուներու կողմէ։ Պ. Ռուեէ, որ տակաւին այդ տեղերու յիշատակին ազատուելու Գանուի, օրագրողի մը պատմեց իր առնելու պարգուած սոսկալի տեսարանը այն միջոցին երբ, դեռ նոր սթափած՝ իր չուրջը տեսաւ իր ընկերները մարդուած, որոնց մարմինները տակաւին կ'երերային։ Պ. Ռուեէ պատմեց զգացած ապաւորութիւնները՝ իր ընկերոջ Պ. աց Ռիէմէի կողմէ հրաշքով ազատած միջոցին։ Պ. աց Ռիէմէ Սալվաթի գրասենեակ ելած էր իր մարդոց հետ՝ ամէնքն ալ դիներով։ Պ. Ռուեէ ըսաւ թէ իր ազատման չէր կրցած հաւատալ և թէ արտասուելէ եաքը միայն ինքզինքն եկած էր։ Մեռեալներուն բոլոր գոյները հաւաքուեր են՝ անոնց ընտանիքներուն յանձնուելու համար։ Հետեւ եալ օրը անոնց մարմինները թաղուեր են՝ սգաւորութիւնը կատարուած տեղէն երկու քիլոմէթր հեռուն։ Գերեզմաններուն վրայ խաչեր դրուեր են։ Վկաները տեղեկագիր մը պատրաստեր են այն աղէտալի դէպքին համար։ Պ. Ռուեէ իր հետ բերած է դիտական բազմաթիւ ծանօթութիւններ։

ՀԱՐԱՒԱՑԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Զիլիի եւ Արժանթինի վէճը.—Վէճի տակ եղած երկիրը —Սահմանագլուխի որոշումը։

Պուէնոս-Այրէսէն կը հեռագրեն թէ Սըր Թոմաս Հոլոք ու պատուիրակները անցնել չարթու հոն ժամեր են։ Ատոնց ժամանումը լաւագոյն տարաբերութիւն մը գործեր է հանրային կարծիքին վրայ։ Աշխարհ ընդհանուր գոհութիւն կը պատճառէ իրաւարարական տեսանէն ելնելը՝ խնդիրը չուտով լուծելու համար։ Սըր Թոմաս Հոլոք Չիլի պիտի երթայ և անկէ Ուլթիմա Էսքէրանցա, ուր պիտի միանայ միւս պատուիրակներուն։ Արժանթին ու Չիլի երկուքն ալ կը յայտարարեն թէ պատրաստ են ընդունիլ այդ պատուիրակներուն որոշումը, որով տահմանգլուխի խնդիրը ապրիլ մ ի՛ն է մտահոգութիւն չի պատճառեր։

ՇԱՐԱԳՈՅՑ ԱՐԵՒԵԼՔ

Անգլիա եւ Ճապոն։— Ռուսիա։— Բարէս։

Բէյքինէն հեռաւորը կը հեռագրեն Ռուբիէրի։—Բէյքինի ռուսական դեսպանը ծանոյց միւս դեսպաններուն թէ անգլիա-ճարոնական դաշնադրութիւնը անու պիտի չփոխէ Ռուսիոյ հեռաւոր քաղաքականութիւնը Զինու մէջ։ Եղբոհամայրն ալ ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սէր Լէն ճանուած լուրի մը նայելով, անգլոյն ռուսական դեսպանին և Բորէյի կառավարութեան միջեւ պայմանագրութիւն մը կնքուեր է, որուն համաձայն, Բորէյի կառավարութիւնը յանձն կ'առնէ Բոնէ կղզին վերնոպէս կամ վարձքով որ և է աերութեան, Ընկերութեան կամ անհատի չտալ, նաեւ այդ կղզիին դիմացի ծովակերքը և այդ կէտէն մինչեւ Զէմուլբո երկարող ծովակերքը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պարսոյի մէջ հացկերոյթ մը։—Առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նպաստ բարձերուն ճառերը։—Հանրօգուտ շինութեանց ծրագիրներ։

Անցեալ շաբթու Պորտոյի մէջ տրուած սեղանի մը ներկայ գտնուեցան Ֆրանսայի առեւտրական նախարար Պ. Միլլերան և հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Գոստէն։ Առաջինը կարճ բանախօսութիւն մը արտասանեց։ խսկ հանրօգուտ շինութեանց նախարարը երկար խօսելով քննեց Նորդրդարանին կողմէ քուէարկուած հանրօգուտ մեծ շինութեանց գանգան ծրագիրներ, մանաւանդ Պորտոյի նաւահանգիստի բարեկարգման վերաբերեալ ծրագիրը։ Պ. Գոստէն ըսաւ.—«Ելմտական մեծ զգոյշութիւնները. նեկայ ժամանակին մէջ, պէտք է անհրաժեշտ պարագաներու առթիւ միայն պահանջել ազգը վճարողներէն։ Ֆրանսայի կառավարութեան մը համար բաւական չէ միայն ունելի մեծ բարգաւանում մը թուականը ընդունիլ և երկրին համար մեծամեծ գործերու այն նախապատրաստութիւնը ունենալ, ուր երեւակայութիւնը ունելի մեծ տեղ մը կը բռնէ քան թէ հին Ֆրանսայի կարգ մը պատկան մարդոց հանճարը յատկանշող գիտակցութիւնը և փորձառութիւնը։ Հիմա Ֆրանսան կառավարողներէն ո՛չ միայն կանխատեսութիւն պահանջուի, այլ համարձակ ու լուսաբանել կարծիքները, ինչ որ ամէն տեսակ չի յաջողիր։ Հարկաւ հանեւեցաք զանազան երեւոյթներուն այն խնդրին, որ դրամի երկրի մը մէջ ծագեցաւ՝ նեսական նոր ճամբաներու հաստատման առթիւ։ Ոչչափ կրնանք դասել, հարգագործ ժողովուրդին մէկ մասին անանգիտական զգացումները արթնելը եղան այդ ծրագրին։ Ո՞ բեմն մեծամեծ շինութեանց ծրագիրներուն առաջին արդելքը կ'ըլլան անոնք որ իրենց ալխատութիւնովը զրաղած են և չեն կրնար տեսնել հեռաւոր ապագան։ Նաւահանգիստներ փորելը ու լրացնելու հաստատելը այնքան սարիներու պէտք ունի որ զանոնք ձեռնարկողները չեն որ անոր ամբողջ շահուն մասնակից ըլլալ պիտի յուսան։» Պ. Գոստէն, յետոյ Պորտոյի նաւահանգիստին վրայ խօսելով ըսաւ.— «Անգնահատելի արժանիքը ունի միացնելու Պեռուիեան ու գանգանականութեան շահերը և թելադրելու տեղական այժերու նախաձեռնութիւնը։ Պորտոյի նաւահանգիստին ծրագիրը յանձնուած է այն տեսակ անձնուրութեանց քննութեանը՝ որոնք արդէն Ֆրանսայի նկատմամբ իրենց ունեցած անձնուրիրութեանց ապացոյցները տուած են։ Կը յուսամ թէ Մերակոյսը քիչ տանէն ուտրոյ իր խորհրդակցութիւնները այդ ծրագրին նկատմամբ։ Ժամանակը շատ բարեպատեհ է գործի սկսելու համար։ Գործուոր դասակարգը որուն վրայ ուելի կը ձնչեն տնտեսական ազդեցութիւնները։ մեր ալխատակցութեամբը ընդարձակ գործեր պիտի գանեն ոչ թէ ունայն խոսումներով, այլ օրինաւոր օգտակարներով։»

ՀՍՑՆՐԻՀ ԻՇԽԱՆԸ Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

Հայերին իշխանին Նիւ-Եորք ժամանումը։—Իշխանին հեռագիրը։—Ընդունելութիւնները։—Իշխանին գտած համակրութիւնը։—Նորօրինակ ողջոյն մը։

Հայերիկ իշխանը, անցեալ կիրակի առաւ, ժամը տասնմէկին ցամաք ելաւ Նիւ-Եորքի մէջ։ գեղեցիկ օգով մը։ Բայց իր ճամբորդութեանը միջոցին, շատ գէշ օդեր ըրած էին, այնպէս որ իր ժամանումը յապաղած էր քանի՛ չորս ժամ չափ։ Երբ Գրոնբրիճց Վիլհելմ նաւահանգիստ մտաւ, դեր ծովակալ Իվանսի մարտանաւերէն 21 թնդանօթ արձակուեցաւ։ Նաւահանգիստին մէջ խարսխած չորեքնաւերը գրոշ պարզեցին ու սկսան սուլել, մինչ գո՛ գնոնոր ամէն կողմէ կը զարնէին։ Գրոնբրիճց Վիլհելմ նաւահանգիստ մտնելէ առաջ, երբ Նէն Քըքէքի փարոսին մօտէն կ'անցնէր, Հայերիկ իշխանը սա հեռագիրը ուղղեց Ռուզվէլթ նախագահին.

«Ես յուսամ թէ ձեր զուարկն առողջական վիճակը դպրի բարեբաղդութիւնը կը կրէ և թէ իր ազդեցութիւնը մօտուտա է։ Թոյլ տուէք ինձի խնդրելի ձեզ և ամերիկեան ազգին, այսօրուան յիշատակին համար։ Կը յուսայի Ուաշինկթընի տարեդարձին օրը ցամաք ելել։ կը ցաւիմ որ յուսախաբութիւն պիտի զգաստամեռնի, ուշ հասնելովս։ Արեւմտեան շատ բուռն և յարատեւող հովեր անկարելի կ'անեն, նոյն իսկ այս գեղեցիկ շոգենաւին, տարաբերն յուսալանալ։ Ընդհուպ ձեր տանելու հաճոյքը պիտի ունենամ։»

Ռուզվէլթ նախագահին պատասխանը ուղղուած Հայերիկ իշխանին այս հեռագրին, շատ օրուան Քուրզ հրատարակեցին տարեն։ Երբ իշխանին շոգենաւը նաւահանգիստ հասաւ, դեր ծովակալ Իվանս, իր սպայակոյտին ընկերակցութեամբ, յանուն Ռուզվէլթ նախագահին, բարի գալուստ մաղթելու գնաց Գրոնբրիճց Վիլհելմ շոգենաւը։ Ծովակալը ասաւ. «Մեծ հաճոյքով կը տեսնեմ Ձեր Բարձրութիւնը։ Մ. Նահանգաց մէջ, ամէն ոք կը փութայ բարի գալուստ մաղթելու ձեզի։» Հայերիկ իշխանը սպէս պատասխանեց. «Շնորհակալ եմ պարոն, և շատ գոհ եմ հոս գալուս։ Կայսրը յանձնարարեց ինծի իր կողմէ ողջունել ձեզ, պարոն ծովակալ և ես հաճոյքով կ'ընեմ այդ բանը։» Իշխանը, ծովակալը և իր սպայակոյտը նաւուն կամրջակին վրայ մնացին, մինչեւ որ Գրոնբրիճց Վիլհելմ նաւահանգիստ մտաւ, ուր խարսխեց։ Իշխանը ցամաք ելաւ գարտիին վրայ, որ ծիրանեգոյն օթոցներով զարդարուած էր։ Ցետոյ Հոհենձոլերն շոգենաւը գնաց, ուր, իշխանին այցելեցին Գերմանիոյ դեսպանը, Մ. Նահանգաց բանակին ներկայացուցիչ զօր.-մ Գրուց, Նիւ-Եորքի քաղաքապետը և նախագահին կողմէ ներկայացուցիչ մը։ Ծովակալ Իվանս իշխանին ներկայացուց այցելուները։ Կէս օրէն յետոյ, իշխանը փոխադարձ այցելութեան գնաց։ Գանոնք հիշեցնող հաղարէ ուելի հոգի խանուած էր քարտիին վրայ այն չէլափակին շուրջը, ուր երկու հարիւր հոգի միայն ընդունուած էին։ Իշխանը, կէս օրուան ճաշը Հոհենձոլերն մէջ ընելէ յետոյ, Պրուքլինի նաւաշրջանները այցելեց և իրիկուան ներկայ գտնուեցաւ այն հանդիսութիւնին, որ ի պատ. իրեն արուեցաւ գերման Ընկերակցութեան կողմէ։ Նախկին նախագահ Պ. Բիվիէնտ, անձնական ակարութեան պատճառաւ, ներկայ չգտնուի Սպիտակ Տան մէջ Պ. Ռուզվէլթի կողմէ արուելիք հանդիսին, որ Գրոնբրիճց Վիլհելմ նաւաշրջանի մէջ գտնուեցաւ։ Ծովակալը ասաւ. «Մեծ հաճոյքով կը տեսնեմ Ձեր Բարձրութիւնը։ Մ. Նահանգաց մէջ, ամէն ոք կը փութայ բարի գալուստ մաղթելու ձեզի։» Հայերիկ իշխանը սպէս պատասխանեց. «Շնորհակալ եմ պարոն, և շատ գոհ եմ հոս գալուս։ Կայսրը յանձնարարեց ինծի իր կողմէ ողջունել ձեզ, պարոն ծովակալ և ես հաճոյքով կ'ընեմ այդ բանը։» Իշխանը, ծովակալը և իր սպայակոյտը նաւուն կամրջակին վրայ մնացին, մինչեւ որ Գրոնբրիճց Վիլհելմ նաւահանգիստ մտաւ, ուր խարսխեց։ Իշխանը ցամաք ելաւ գարտիին վրայ, որ ծիրանեգոյն օթոցներով զարդարուած էր։ Ցետոյ Հոհենձոլերն շոգենաւը գնաց, ուր, իշխանին այցելեցին Գերմանիոյ դեսպանը, Մ. Նահանգաց բանակին ներկայացուցիչ զօր.-մ Գրուց, Նիւ-Եորքի քաղաքապետը և նախագահին կողմէ ներկայացուցիչ մը։ Ծովակալ Իվանս իշխանին ներկայացուց այցելուները։ Կէս օրէն յետոյ, իշխանը փոխադարձ այցելութեան գնաց։ Գանոնք հիշեցնող հաղարէ ուելի հոգի խանուած էր գ

Սորքէն փետրուար 8ին (Ն.Տ.) ճամբայ ելած ըլլալով, 21 օրէն Կ. Պոլիս ժամանած է։ Սկլիֆի ամբողջ պէտքերը լրացնելու համար չորս հարիւր նաւագի և այլն պէտք կայ։ Եթէ հաղար ուղեւոր ներ ալ կրնայ պարունակել, որով չարժուն քաղաք մը ըսել է։ Ամբողջ բարձրութիւնն է 15 մէթր, որով հինգ յարկով առանձ մը հաւասար է։ Մեծ սրահը ունի 40 մէթր երկայնութիւն և 23 լայնութիւն. նաև 10 բարձրութիւն, ինչ որ սովորական չէ շնչեռութիւնը համար։ Սկլիֆ ունի առաջին նաւագեռէն զատ, վեց երկրորդական նաւագեռներ։

—Սկլիֆ. երէկ, ժամ 5ին դէպ ի Վլատիր ելաւ ու մինչեւ Սեւ ծով գնաց և 7ին վերադառնալով մեկնեցաւ Պոլսոյ նաւահանգիստէն։ Սուրիոյ նաւահանգիստները և այլն ալ ետքը Նիւ Եորք պիտի գառնայ։

—Սկլիֆ մայրաքաղաքէս չմեկնած ամերիկեան դեսպանը, ընդհանուր հիւպատոսը ու բոլոր պաշտօնեաները չդենեաւ երթալով օղլերի մաղթեցին զբօսաշրջիկներուն։

—Սկլիֆ մեկնելէ առաջ Պոլսոյ նաւահանգիստին զանազան ուսանողներ առաւ, մանաւանդ տասը հաղար հատ սկումբի։ Շոգենաւին մէջ ուղեւորներու, նաւաշներու և այլն ուտեստին համար կան։— 17,500 քիլօ ալիւր, 25,000 քիլօ չէյմարի ու կովի թարմ միս, 5000 խոշի, գառնուկի և հորթի միս, 6000 հաւ ու որսի կենդանիներ, 1500 քիլօ թարմ ձուկ, 2000 քիլօ աղած ձուկ և այլն, 250 խեցեմարմին, 30,000 հատ սոսրի, 25,000 հատ հաւկիթ, 2500 քիլօ ժամգոն, 2500 քիլօ կարագ, 2500 քիլօ անուշեղէն, 10,000 քիլօ շաքար 1250 քիլօ խահուէ, 800 կալոն կաթ, 750 քիլօ թէյ, 46,000 քիլօ բաթաթէս, 1200 քիլօ կազամբ, 1200 քիլօ ամաթէս և 1000 քիլօ սառեղէն։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Սաֆուէի կառավարական սընտուկէն տասը հաղար ղրուշ յատկացնել տեղւոյն վոխանակալ կուսակալ Հասան Հիլմի փաշայի ընտանիքին՝ Կ. Պոլիս գառնալու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ կեդրոնական հիւանդանոցին մէջ կառաղութեան տարին համար դարմանուն մը պիտի հաստատուի։ Բժշկական կայս. վարժարանէն մասնագէտ բժիշկներ պիտի ղրկուին հոն։

ՀԱՑԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեկին դեր-նախագահ Մուսթաֆա պէյ ու անդամ Շէֆիզ պէյ տեղի կագրեցին Մեծ-Եղբարսին թէ Կ. Պոլսոյ փաղանգներին ոմանք Մարմարիոյ ալիւր կը խնայեն տեղական ալիւրէ շինուած հացերուն մէջ։ Խնդիրը յանձնուեցաւ պետական Խորհուրդին, որուն նախագահը ծանոյց քաղաքապետութեան թէ այդ երկու անձերն ալ անդամակցին հացի խնդրոյն համար կազմուած յանձնաժողովին։

—Վերջին եօթը օրերուն Թուրքիոյ զանազան մասերէն 92,000 քիլէ տեղական ցորեն բերուեցան Կ. Պոլիս և ամէնքն ալ ծախուեցան։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը որոշեց, յառաջիկայ մարտէն սկսեալ, արժէքաւոր առարկաներ պարունակող տուփերու փոխանակութիւն կատարել Զուիցերիոյ, Լիւքսէմպուրկի և Ռումանիոյ հետ։ Առանձինք վարձն ալ արժէքաւոր նամակներու սակն համաձայն պիտի ըլլայ։ Այդ տուփերը Կ. Պոլսոյ Թղթատարատունէն Զուիկերիոյ ճամբով պիտի ղրկուին նոյն տեղերը։

ԶԻՆԵ ՊԷՑ, ներքին գործոց նախարարութեան հաշուակալը, որ ժամանակէ մը է վեր հիւանդ էր, առէլի օրը մեռաւ։ Թիսուներկու տարեկան էր։

ԳԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ քանի մը դեղարաններու մէջ ծախուած ոգիները ուրուած են, որոշեց ամէնէն նմոյշներ առնել և բժշկական վարժարանին մէջ ստորագրուելու տալ։

—Դեղարաններու կանոնագիրը դաւառներուն մէջ ալ գործադրելու մասին պատրաստուած ծրագիրը կը քննուի բժշկական վարժարանին մէջ գումարուող ընդհանուր առաջնորդութեան յանձնաժողովին կողմէ։

ՌՈՒՍԻՈՑ դեսպանատունը խնդրեց օսմ. կառավարութենէն պատուիրակ մը կարգել՝ մայրաքաղաքի մէջ գումարուելիք Սէնթ–Էրբի եկեղեցիին մէջ գանուած արքայական նուիրակ մանոնենէօր Պոնէթիի նախագահութեամբ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Էրզրում մէջ, անցեալ կիրակի գիշեր ու չորեքշաբթի, երկու անդամ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումներ զգացուեր են։

—Տրապիզոնի նահանգէն, վերջերս, նորէն յիսուն ոսկի ղրկուեր է Էրզրումի երկրաշարժէն վնասուածներուն համար։

ԵՐԿԱԹԻ գիւղը բարձրացած է եւրոպական հրազարակներուն վրայ։

ՆԵՐԲԻՆ գործոց նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ դաւառներու մէջ տեղւոյն և մականունի համար արձանագրութեան ատամբներու մէջ ըլլալիք փոփոխութիւնները պէտք է կատարուին Իրադիի ժողովներուն կողմէ։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒՆԻԹԻՒՆ.— Այս տարի բուսաւի ու Իզմիրի և չորկանեռներուն մէջ 203,000 ոսկի չորամի հունձ բանուած է։ Նաեւ 71,000 ոսկիներ չորամի հունձ տրատուած է։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ Պարտքի վարչութիւնը, անցեալ օր, 7,500 ոսկի վճարեց Իզմիր-Գասապայի երկաթուղի Ընկերութեան երաշխաւորութեան դումարին հաշուէն։

ԻԶՄԻՐԻ հոլանդական հիւպատոսարանին քարտուղար Թաղիսն Մկրտիչ էֆ. Կարապետեան որ Կ. Պոլսոյ հոլանդական դեսպանատան առաջին Թարգմանի պաշտօնը պիտի վարէ մինչեւ նորին ժամանումը, մայրաքաղաքս եկաւ։

ՏԻԿԻՆ ՌԱՆԿԱՊԼ, հելլենական դեսպանի փոխանորդին կինը, Իզմիր ուղեւորեցաւ՝ աղջկանը մօտ երթալու որ տեղւոյն իտալական ընդհանուր հիւպատոս Պատան Աքթոնի կինն է։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Քասէլմուրի մէջ (Եգիպտոս), հինգշաբթի օրը. ժանտախտ դէպք մը պատահեր է։

ԱՆՈՑԵ ՋՈՒՐ.—Քեաղըսխանէի հովիտէն Կ. Պոլիս բերուելիք ջուրերու յատուկ խողովակներուն գետեղումը աւարտած է և ուրիշ պէտքերն ալ հոգացուած են, որով թիչ ատենէն ջուրը պիտի հոսի յատկապէս շինուած ընդունարանը։ Հիմակուհիմա Պէյքթաշի, Թոփխանէի ու Բերայի կողմը քաղաքինը աղբիւրներ պիտի չենուին։ Առանց մէկը՝ Սելաղզի հիւանդանոցին չորկայքը և մեքենաներն ալ ցուցահանդէսին ու ժամայոյի աշտարակն մասերը. նաև Նլան Թաշիի մէջ, Բանկալթիի ջինուորական վարժարանին մէջ, Կիւմիւշ Սուի ղօրանոցը, Թաղամասական պարտէզին անկիւնը, Թաքսիմի մէջ, Պոն Մարշէի կողմը, Թիւնէլի հրապարակը, Աղաղգարու, կամուրջին գլուխը և Պէյքթաշի, Ֆընտըքլիի ու Թոփխանէի կողմերը։ Աղբիւրները երեք տեսակ պիտի ըլլան. առաջինը չորս սիւնի վրայ՝ իւրաքանչիւրը մէյմէկ ծորակով. երկրորդները՝ Տէրքօսի աղբիւրներու նման և երրորդ տեսակներն ալ մարմարիոնէ, որոնց առջեւ փոքրիկ աւազաններ պիտի դըրուին։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սկլանիկէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ նշանաւոր աւազակ Հասան Զաֆուլի ընկերներէն Շոպան տեղական կառավարութեան դիմելով, ներնաուր եղեր է։ Ուրիշ մէկ ընկերն ալ նոյն նպատակով Սէրէզի տեղական կառավարութեան դիմեր է։ Հասան Զաֆուլի համար ալ իմացուելով որ Թիմուր Հիսարի Էֆեթիէ գիւղը կը գտնուի, ասկերն-զիհնաւորներ զրկուեր են են հոն։ Մանաւորեր է նոյն գաւառակին գոյմագամին որ այդ աւազակը ձերբակալելու համար հարկ եղածը ի գործ դրուի։

ՄԵԾ–ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ ծրագիր մը մատուցուեցաւ, առաջարկուելով որ գաւառներու գիւղերուն մէջ ծերոց ժողովները ու հաւաքիչները երբ տուրքերը հաւաքեն բուսաւոր ընկալագիր մը տան և գանձումներն ալ արձանագրեն մասնաւոր տոմարներու մէջ. մինչեւ հիմա այդ գրութիւնը չգործադրուելով սիրելիներ տեղի կ'ունենան և տուրքերը յանախ երկու անգամ կը գանձուին։ Այդ մասին անսասաղները ծանր պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՒ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ.— Ծովային պաշտօնարանին մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ Մախսուսէի վարչութիւնը աւելի բարեկարգելու համար։ Այդ յանձնաժողովը կը կազմեն նաւահանգիստի վերատեսուչ Սամի փաշա, մասնաքէններու յանձնաժողովին փոխնախագահ Բիւշրի փաշա, Մախսուսէի վարչութեան ներատեսուչի օգնական Ճոն փաշա և քանիշ Հ-Քեզ պէյ։

—Մախսուսէ վարչութիւնը գնեց Հանի Ենիկի Ընկերութեան Իզմիր ու Շահին ոգենաւերը՝ առաջինը, 1,400 և երկրորդը՝ 1600 ոսկի։ Ասոնք սկսան երթեւեկել։

—Նոյն վարչութիւնը որոշեց իր շոգենաւերուն համար սպառելիք ածուխներուն կէսը Նիւքէսլէն և կէսն ալ Էրէյլիէն գնել։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպանատան մէջ, անցեալ չորեքշաբթի գիշեր, հայկերոյթ մը և յետոյ պարահանդէս մը տրուեր է։ Ներկայ գտնուեր են Ճունաստանի քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները, դեսպանական մարմինը և այլն։

ՍԲՎԱԶԻ նահանգին ոսկիկան գլխաւորներու դունդին հրամանատար Մէհմէտ պէյ, որ հիւանդ էր։ հինգշաբթի գիշեր մեռաւ է։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Քիւչիւք Զէքմէճէի չորկանները գետնի մը մէջէն քարեր ու դրամներ գտնուեր են։ Նաև խոշոր կարաս մը որ կորատ է և յայտնի չէ թէ ի՞նչ կը պարունակեր։ Քանի մը սենեակներով սորերկրեալ չէնք մըն ալ երեւան հանուեր է։

ՍԵՒ ՇՈՎԻ մէջ փետրուար 7ին սկսող փոթորիկ մը քանի մը օր տեւեր է և մէկ քանի նաւակներ ընկղմեր են։ Էրէյլիէն մինչեւ Իզմէյլը ծովեզերքին վրայ մէկ երկու թիզ ձիւն տեղացեր է։

ՇԻՐՔԷԹի ԽԱՑՐԻՆի 28 թիւ շոգենաւը, երէկ ժամ 6ին Էսկիսէր, Սկիւտարէն կամուրջ դացած ատեն, երբ նաւահանգիստի վերատեսչութեան պաշտօնատունը առջեւ ժամանեց, անիւին առանցքը կոտրեցաւ։ Նաւաղեռը սուլէյին մէջտեղը օդ նուիրեցաւ։ Նաւահանգիստի վերատեսչութենէն չոգենաւակներ հոն փութալով 28 թիւը կամուրջ տարին։

ՅՈՒՐՏԷՆ ՍԱՌԱՆ.— Պիտնոնը հոմիա գաւառակի մէկ գիւղէն Քէօրօղլուն հայրապետ և Էօրէքօղլը Եղիա, անցեալները, գաւառակի կեդրոնէն իրենց գիւղը երթալու առեն, Եղիա ցուրտին սառակուութենէն սառեր է, իսկ Հայրապետ աղաուեր է։

ԿԱՌԻՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Այս առուս Պէյլիքչի մէջ աղայ մը գաղթականի սայլի մը տակ մնաց և անիւները մարմնոյն վրայէն անցնելով վիրաւորուեցաւ։

—Երէկ Թոփխանէի մէջ վարձու կառք մը կոխուեց փոքր աղջիկ մը։ Կառապանը ձերբակալուեցաւ։

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսի վանքի ուսուցիչներուն մէջ յունուար 27ի կիրակի օրը հանդիսաւորապէս կարգացուեր է Ս. Կարողիկոսի կոնդակը, այն անձերուն համար որոնք նպաստած են նոյն եկեղեցիին վերանորոգութեան գործին։ Տ. Գարեգին վարդապետ Եկեղեցիի նշանակութեան և բարեգործութեան վերաբերմամբ իմաստալից քարոզ մը խօսեր է խուռն բազմութեան ներկայութեան։

—Սիմֆերոպոլէն կը գրեն թէ Տաւրիկեան նահանգի նահանգապետ Ի. Լազարեւ, աւելի բարձր պաշտօնի կոչուած ըլլալով՝ հրաժարած է Սիմֆերոպոլի նահանգապետութենէն։ Սիմֆերոպոլի հայերը իրենց մէջէն պատգամաւորութիւն մը ընտրեր են՝ նեղկայանալու համար նահանգապետին և շնորհաւորելու իր նոր բարձր պաշտօնը։ Այդ պատգամաւորութեան մտքեր են տեղւոյն Հայ կաթուլիկներու կողմէն ընտրուած մէկ քանի անձեր։ Նահանգին բոլոր բնակիչները անկեղծօրէն կը սիրէին Ի. Լազարեւը։ Տեղւոյն Հայերուն կողմէն իրենց յիշատակ մատուցուեր է շքեղ ալաղամ մը։

—Բաթիկեղդանի առթիւ Պատրիարքարանի ժողովականները դադրեցուցած են իրենց նիստերը։

—Կիլիկիոյ կաթողիկոսական Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս փափաքելով վերստին կաթողիկոսական թափուր դիրքին և ընտրական նոր գործողութեանց տեղի չտալու համար, առաջարկեր է Պատրիարքարանի որ Տ. Սահակ Սրբազան Խապասեան հաստատուի իբրեւ կաթողիկոս քանի որ երկրորդ առաւելագոյն քուէն ինք չահած էր։ Այս տեսակ ընտրողական գործողութեան մը նախընթացը չունենալուն, և տարբերն ըլլալուն համար, նկատողութեան չէ առնուած այս առաջարկը և հիմա ջանք կը տրուի կաթողիկոսական նորոգ ընտրութիւնը փութացնելու։

—Ս. Պատրիարքը յատկապէս գիր մը ուղղած է Պոլսոյ ազգանական դեսպան Կիւրէ իլչանին մասնաւոր դեսպան Շարամ էֆ. յայտնելով թէ այդ գործը բանահիր գառարի պիտի ենթարկէ։ Դեսպանը նախագահ և անդամներէն մէկը բարեկամ ըլլալով, Շարամ էֆ. պահանջեց գործն յետաձգումը։ Օսմ. Պանքայի փոստարանն ալ յայտնեց թէ Հալէպի մասնաճիւղին եղած հարցումի մը կը սպասուէր, որով դասը ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

—Սամաթիոյ ատենապետ Թաղ. Խորհուրդի անդամները ամէնքն ալ հրաժարական տուեր են։

—Տեսչական Խորհուրդը գումարուեցաւ ուրբաթ օրը Պատրիարքարանին մէջ և գրուեցաւ հետեւեալ խնդիրները։—Խորհուրդը հետզհետէ իր կատարած քննութիւններէն հասու ըլլալով որ մայրաքաղաքիս ազգ. հաստատութեանց սեպհական կալուածոց մէջ կը գտնուին այնպիսիներ որ չեն ազահոգագրուած, որոշեց յանձնարարել բոլոր Թաղ. Խորհուրդս որ չազահոգագրուած կալուածն չթողուն՝ և ուշադրութիւն ընծայեն որ կալուածները ազահոգագրուած ըլլան՝ իրենց արժէքին համապատասխան սակով. հակառակ պարագային՝ պատասխանատու պիտի նկատուին, եթէ ոեւէ արկած պատահի։— Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Խորհրդոյ նկատմամբ յանձնուած էր Կեսարիոյ Մունճուսան գիւղի եկեղեցւոյ կալուածոց մատակարարութեան և հաշուոց վերաբերեալ խնդիրը։ Խորհուրդը իր անդամներէն Էօմիւրեան էֆ.ի յանձնեց՝ խնդիրը ուսումնասիրել և յայտարարել արդիւնքը։—Խորհուրդը՝ կեդր. հանրակալութեան կողմէ մատուցուած յայտագրի մը վրայ՝ կանոնաւոր չգտաւ կեսարիոյ Ցէնէսէ գիւղի Պոլսոյ կալուածոց լանամակալութեան հաշուետուութիւնը, և որոշեց յանձնարարել Խնամակալութեան՝ օրինաւորութեան վիճակի մէջ դնել զանոնք և ըստ այնմ ներկայել քննութեան համար։—Սամաթիոյ Սանուց ընկերութեան պահանջեց վերաբերեալ խնդիրը՝ ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարք Հօր՝ ուշադրութեան առնուելով, յետ խորհրդակցութեան, որոշուեցաւ Խորհրդոյ յառաջիկայ նստին հրաւիրել Պատուական Ց վանական և Արլաւոր Դանիէլ էֆ.ները ի խորհրդակցութիւն։— Սամաթիոյ ազգաս հրկիզելոց անձերուն չինուեցան խնդրոյն նկատմամբ՝ Կրիկեան Յովհաննէս էֆ.ի կողմէ մատուցեալ յայտագիրը ուշադրութեան առնուելով, որոշուեցաւ յառաջիկայ եօթնեկին ձեռնարկել անակնարու տեղական քննութեան։— Ի գիտութիւն հաղորդուեցաւ Խորհուրդին՝ Ս. Պատրիարք Հօր մէկ պաշտօնագիրը, որով բան որոշման Թաղական Ժողովոյ, կը ծանուցուէր թէ կարեւորը յանձնարարուած է կէսարիկ Փաշայի Թաղ. Խորհրդոյ, ի գործ դնելու համար Ուսումնական և Տնտեսական Խորհրդոց որոշումներն ու յանձնարարութիւնները՝ ուսուցիչներու թոշակաց և Մուփսի եկեղեցւոյ կալուածներու խնդրոց նկատմամբ։— Խորհուրդը զբաղեցաւ նաև Ալէքսանդրի, Դալաթիոյ, Պէյլիքթաշի, Գանտիլիի, Ֆէրիքէօյի և Ֆէնէրի ազգային հաստատութեանց վերաբերեալ այլեւայլ հաշուական, կալուածական, վարձիներու և այլ խնդրոց անդրադարձութեամբ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Գարեգին էֆ. Խասիկեանի ընդ Օր. Աարինէ Ս. Բէհկեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Պարոս էֆ. Համամճեան։

—Հանդուցեալ Վահան փաշա Մանուէլեանի յուշակարգութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հաւաքուած նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։ Տոքթ. Տիգրան փաշա Պալեան 108, Յակոբ էֆ. Լուսեան 108, Ժոգ Կարիկ. (դեղագործ) 54 ղրուշ։

—Այսր Տիկին Էֆրիկ Մուրատոֆ իր ամուսնոյն Պօղոս էֆ. Մուրատոֆի յուշարկութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հինգ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս։

—Հանդուցեալ Տիկին Հանում Ճըրասանեանի յուշարկութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հաւաքուած նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։ Գէորգ էֆ. Միրասիէեան 108, Մկրտիչ էֆ. Նիկողոսեան 108 ղրուշ։

—Վարդանի Օր. Նուարդ Գ. Մըսրլեան յուշարկութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 120 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Մարտիկ էֆ. Յովհաննէսեան, Մանչիսրը։

(Հոգաբարձութիւն)

ՅՈՒՅԱԿ ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԵԱՆՑ

Փետրուար 15

1.—Բէնիկ Սահակեան (կօշկակար) Պէքրիս Յովհաննէսեան (միայն խաչագիր)։

2.—Մինրան Պէօյիւքեան (ներկարար) Ալէքսանդրա Վասիլեան (միայն խաչագիր)։

3.—Սարգիս Պալեան (Օսմ. հիւպատոս), Մարիամ Կ. Սարգիսոֆ (Ըրդ. 100.տ)։

4.—Տիրան Գ. Շիրինեան (Քօնֆիլիէ էֆ), Անժէլ Յ. Ուանեան (միայն խաչագիր)։

5.—Աւետիս Համբարձումեան (եղմաճի), Արտիկ Կարա Յեսեան (ժԱ)։

6.—Խաչիկ Կ. Գրալեան (դեղձակի աշակերտ), Զարուհի Յ. Բրուսեան (ժԱ)։

Փետրուար 16

7.—Գրիգոր Ա. Աղլակեան (մեքենագործ), Աղաւնի Ղ. Իւթիւճեան (ժրդ 50տոր)։

7.—Հայկ Մ. Ա. Մանուէլեան (պարիզպան), Մաղթիկ Սահակեան (ժրդ 50 նոյ)։

9.—Արշակ Կ. Ծիլէնկեան (ձկնավաճառ), Աղաւնի Տ. Տէմիրճեան (ժԱ)։

10.—Մկրտիչ Յ. Մազլեան (գրծոտ կառար), Ծորթիւնէ Արսաթոլեան (միայն խաչագիր)։

11.—Մինրան Պետրոսեան (երկաթագործ), Թագուհի Կ. Քիւրքիւրճեան (միայն խաչագիր)։

12.—Խաչիկ Հ. Պէրպէրեան (յանձնակատար), Բլանշիա Գ. Շէօղլէեան (ժրդ 50 նոյ)։

13.—Գրիգոր Յ. Անգրէասեան (աղորիքաղ), Պայծառ Ս. Փէշտիմալճեան (միայն խաչագիր)։

14.—Պօղոս Յովհաննէսեան (սրճագործ), Պիտոս Պետրոսեան (միայն խաչագիր)։

15.—Խաչատուր Յարութիւնեան (երկաթագործ), Մէօհրիւզէ Անդրանիկեան (միայն խաչագիր)։

16.—Յակոբ Պողոսեան (բաղնեպան), Հայկուհի Մարտիրոսեան (միայն խաչագիր)։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՀԱՆ ՓԱՇԱ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

Երէկ ժամ 7ին Էսկիսէ Օրթագիւղ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջկանդիսաւոր շքով կատարուեցաւ յուշարկութիւնը Վահան փաշա Մանուէլեանի։ Եկեղեցին եղ կուգար հոծ բազմութեան, որ մայրաքաղաքիս ամէն կողմերէն փութացած էր, վերջին յարգանք մը ընծայելու համար հանգուցեալ փաշային։ Յուղարկաւորներուն մէջ բազմաթիւ օտարազգիներ կը նշմարուէին, Թուրքեր, Յոյներ ու Հրեաներ։ Եկեղեցիին մէջ կեցած էին Պուլկարաց Էկզարքին Փոխանորդը, Հրէից Խարամագեան Փոխանորդը և Բաղդի յոյն քահանաները, ինչպէս նաև, ի մէջ այլոց Պէսիմ էֆէնտի փաշա, Շէֆիզ փաշա, Տոքթ. Նէֆիլեան փաշա, Տոքթ. Պալատեան փաշա, Տոքթ. Տիգրան պէյ Ամէմեան, Տոքթ. Խորասանեան էֆ. Թաղական Դ. շրջանակի ատենապետ Մուսթաֆա պէյ և ուրիշ ծանօթ անձնաւորութիւններ, բժիշկներ, վաճառականներ ու փոստարաններ։ Դագաղին շուրջը կեցած էին Թաղին վարժարանին երկսեռ աշակերտները։ Տասնմօտ պատկեր դրուած էին դագաղին վրայ, որոնցմէ մէկը նուիրուած էր Թաղ. Խորհուրդին կողմէ իսկ միւսը Թաղին Աղքատախնամին կողմէ։ Մեռելական արարողութեանց կը նախագահէր Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, իր շուրջը ունենալով Տ. Գէորգ Եպիսկոպոս և Տ. Վահրամ Մանկունի Սրբազանները։ Շարս վարդապետներ և ատենի չափ քահանաներ։ Մեռելական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ Տ. Եպիսկոպոս Սրբազան յուզիչ դամբանական մը խօսեցաւ, ի վեր հանելով հանգուցեալին ձիրքերը թէ՛ իբրեւ պետական բժիշկ ու հանրային մարդ և թէ իբրեւ բարի ու պարամեռաջ անձնաւորութիւն մը։ Յետոյ դագաղը դուրս հանուեցաւ եկեղեցիէն և թափոր կազմուեցաւ։ Թափորին առաջէն կ'երթային թաղապետական չաւուշներ ու ոստիկաններ և երկսեռ աշակերտները։ Ծաղկեպսակները բռնած։ Պաշտօնեայ մը բարձրկի մը վրայ կը տանէր կանգուցելին երկրորդ կարգի Օսմանիէ և Մէճիտիէ զարդերը, Լիգատիէ ասկի եւ արծաթ լեգեոնները ու Թուրքեւեխլէն զարդերը։ Խաչ բազմութիւն մը կը հետեւէր դագաղին, որուն ծայրերը բռնած էին աթ. Նաֆիլեան փաշա Տոքթ. Թէքէրեան փաշա, Տոքթ. Անէմեան պէյ, Տոքթ. Յովհաննէս պէյ Գալանճեան, Տոքթ. Մինասեան, իսկ կողմերը բռնած էին Տոքթ. Տաղաւարեան, Տոքթ. Մինասեան, Խաչիկ էֆ. Սվանեան, Լեւոն էֆ. Յակոբեան, Աբրահամ էֆ. Շաբանեան, Խաչիկ էֆ. Սարգսեան։ Թափորը Յուսաց եկեղեցիին առջեւէն անցած ատեն, յոյն քահանաները զգեստաւորուած դուրս ելլելով՝ հոգեհանգստեան աղօթքներ կարդացին։ Յետոյ դագաղը առաջնորդուեցաւ մինչեւ գերեզմանատան դուռը, ուրկէ յատուկ շրջանակով մը դրուելով Սիւլեայ փոխանորդ Վահան փաշայի մարմինը։

—Ս. Պատրիարքը և Փոխանորդ Սրբազանը յատկապէս գիր ղրկած են այսր Տիկին Յուլիանն Մանուէլեանի։

Ցաւով կը ծանուցանենք թէ փաստաբան Պարոս էֆ. Շուլան (հանգուցեալ Պողոս էֆ. Շուլանի եղբայրը) յանկարծամահ եղեր է երէկ գիշեր։ Հանգուցեալը, իբր քսան տարի առաջ, Բարձի Իրատարանական Համալսարանէն Docteur en droit ի վկայականով մայրաքաղաքս դառնալով, փաստաբանութեամբ կը զբաղէր և սատրած էր նաեւ Փր. նստակ կառավարութենէն՝ Օթիսի s'Afwskuի զատուսյ տասիճանը։ Պատուաւոր դիրք մը կը գրաւէր Պոլսոյ փաստաբանական դասին մէջ, մեծաւոյն ժամանակ մասնակցելով Հայ Հասարակաց Պատրաստարանի ժողովներուն։ Վերջին տարիներս կ'ունդամագրէր Բանկալթիի Ս. Յակոբայ Ասկելանցոցն Հոգաբարձութեան, որուն մէջ օգտակար կը դառնար իր ալիտատութիւններովը։ Ժամանակէ մը է վեր հիւանդ էր, և թէեւ անկողնի չէր ծառայեր, բայց մասնակի կաթուածի մը հետեւանքով շատ քիչ կրնար ալիտատել։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղն առաւօտ, ժամ 4ին, Բերայի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցին։

Այսր Տիկին Վահան փաշա Մանուէլեան և զաւակունք շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց որ բարեհաճեցան ներկայ գտնուիլ ողբացեալ ՎԱՀԱՆ ՓԱՇԱ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆի յուղարկաւորութեան և երբեմն յատկութիւնը յայտնել այդ առթիւ։

Հեռագրեր Այսօրուան

(Ամբողջ օր Քոնսթանտինոպլիս)

ԲԱՐԻԶ, 2 մարտ.—Պ. Վալատէ Ռուսս, կէս օրին, անկողնէն ելաւ, առանց տենդի որ և է հետք ունենալու։ Տոքթ. Բուսիէի յայտարարեց թէ տասը օրէն բոլորովին պիտի առողջանայ։ Ռէյնթէկէնեան ճառագայթներու միջոցաւ հետազօտուեցաւ որ ասկորները բնաւ վնասուած չեն։ Լուգիէրներուն գրգռիչ հակառակ, նախարարութեան ու ներքին գործոց նախարարութեան համար փոխանորդ պիտի չկարգուի։

—Սայոնէն կը հեռագրեն Թանի թէ Նամանէն Հանոյ գացող շոգենաւ մը ընկղմեր է Հանոյ–Եէնի մօտ։ Երկու հարիւր հոգի խեղդուեր են։

(Ամբողջ Նապոլի)

ՊԵԼԿՐԱՏ, 2 մարտ.— Ելմաստյոյի յանձնաժողովին նախագահ Պ. Մոսթի թէպ հրաժարական առաւ, յանձնաժողովին մեծամասնութիւնը հետ անհամաձայն գտնուելուն համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տէվէթ ու Թրայն յանդներեն ամրցներու գիծը անցնել՝ բոլորովին պաշարուելէ առաջ, և հակառակ անգլիական այն 33 զօրագունդերուն որոնք Լորտ Ռիչարդի հրամանով մը կը հաւաքէին Լորտ Ռիչարդի հրամանով մը կը հաւաքուին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սայկոնէն կը հեռագրեն թէ չինական շոգենաւ մը որ երկու հարիւր հոգի ուղեւորներ կը առնէր, Հունկ-Սիէնի առթիւ ընկղմեր է։ Երկու հարիւր հոգի խեղդուեր են։

— Բարգաստէն կը հեռագրեն թէ առաջ. Բարտիրեան Բոլոմպիա արշաւեր է խումբի մը գլուխը անցած, բայց Լոֆիեայի մօտ ետ մղուեր է մեծամեծ կոստուններով։

ՀՌՈՄ.—Լէոն ԺԳ. Պապը չէնտեսանական բարձրագոյն հեռագիրներ ընդունեց՝ իր ծննդեան 93րդ տարեդարձին առթիւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զրոյց ելաւ թէ Պ. Սէսիլ Ռոտս մեռած է, սակայն լուրը չհաստատուեցաւ։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱԱԹԵՊԿԱՆ-ԱՏԱՄԱՐԱՆ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել Հրաբեսը
Պարոյր կոչմը մասնաճիւղ չունի

ԼՕՆԴՈՆԻՑ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՓԱԿԻՄ

Սմ. Գանասիէ Ոսկի գ.	28	31 1/2
Ռէնտէն բարց գին	28	32
Ռէնտէն վար գին	28	29
Բանկէի երկթ. գոց.	111	50
Ռէնտէն բարց գին	111	62
Ռէնտէն վար գին	111	25

ՓԱՍԱՐԱԿ 18 Փետրուար

Լեւ. Գանասիէ Ոսկի գ.	28	33
Բանկի երկթ.	111	87
Ռէնտէն	—	—
Օսմ.	4	20
Օսմ. Գանասիէ	—	—
Բանկի թէնեցու ասոյ.	0	10
Բաս. 28. Նոյեմ. Վարկ.	0	12
Սմ. Բարձ. Տեղ.	2	60
Թրանսվալ բարձ.	5	90
» Տեղական	3	60
» Պարամ.	104	—
Բարձ. Գանասիէ	75	50
Բարձ.	137	—

ՓՈՓԱՆԱԿԱՒՈՐ

Սնուն Ոսկի	110	15
» » »	110	30
Թարգ.	22	78
» » »	23	70
Գ. գրի սնուցեալ	28	57
Վերջին գին	24	—

ԴՐԱՄԱՆԻՇ ՇԱԲԱԹԱՅ

20 Դրամանոց	8	20
Նեղիսական	116	03
Գոյ. Նիշերեցու	90	—
Գրամ.	11	10
Մէքիթիէ գրամ	108	05
Գրեթիլեց	98	—
Բանկի Գանասիէ	8	59

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ
ԼՈՆՏՈՆ, 1 Մարտ

Պրազիլեան Գանասիէ	91	93
Օսմանեան Դանի տեսակ Ա.	51	50
Օսմանեան Դանի տեսակ Գ. բաղ.	26	25
Օսմանեան Դանի տեսակ Գ. գոց.	26	25
Օսմանեան Գանասիէ	12	75
Գանասիէ 1890	—	—
Լիսիանեան 5%	40	50
» Մարտեցու	44	50
Գանասիէ 1888	82	75
Ռուսական Գանասիէ	107	50
Գանասիէ	105	—
Գրանսվալ	5	56
Բարձ. Գանասիէ	25	—

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱԴ ՏԸ ՇՈՖՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինին ու օշարակը մէջ գտնուած լաբթօ-ֆոսֆատ տը շօֆով ամենէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։

Ոսկրաթիւ տղոց ոսկորները կը չիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ալիւային տղոց։

Ցցի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգներ ու չեն վախեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։

Լաբթօ-ֆոսֆատը ստնտուներուն կաթը կը շատցուցնէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդիմամարտութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը հաստատութեան կը ծանուցանէ թէ՝ Օսմ. փոխոնակ պարտքերու (տեր ֆոնվերդի) թիւ 37 կտրոններուն վրայ 1902 մարտ 1)14էն սկսեալ պիտի վճարուի հարիւրին կէս տոկոս։ Այս տոկոսին վճարումը տեղի պիտի ունենայ մինչեւ 1902 ապրիլ 1)14, կտրոնին վրայ նշանակուած քաղաքներուն մէջ։ Այս պայմանաժամը անցնելէն ետքը տոկոս պիտի վճարուի միայն Կ. Պոլսոյ մէջ։

Կ. Պոլիս 1902 Փետր. 9)22 2—6

* * *

ԱԶԴ.—1318ի մարտ ամսոյ, այսինքն ոգելից ըմպելիի տուրքի առաջին մասնավճարին պայմանաժամը մօտեցած ըլլալով, Հանրային Պարտքի Վարչութեան ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ և շրջականերու մէջ հաստատուած գինեվաճառները, ոգելից ըմպելիի վաճառականները այդ մասին հաստատուած կանոնագրին թիւ 10 և 14 յօդուածներուն համաձայն, պարտաւոր են անձամբ ներկայանալ փնտրուած ամսոյ միջոցին ոգելից ըմպելիի տեսչութեան, օրինական գործողութիւնները կատարելու համար։ Ակէ զատ կը ծանուցուի նաեւ որ Ոգելից Ըմպելիի տեսչութիւնը այս օրուընէ սկսեալ կը ստանայ ոգելից ըմպելիի տուրքը և կը յանձնէ թէզքէրէները։ Անոնք որ մինչեւ յառաջիկայ մարտ 1 չեն ներկայանար յիշեալ տեսչութեան, օրինական պատիժներու պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

30)12 փետր. 1902 8—12

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿԴԻՄՕ ԵՒ ԸՆԴ.
ԴԵՂԱԴՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու քիմական փոչին մէկ ծարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ինչպէս կանոնաւոր գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ցաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն, ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները A.

ՏՈՓԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ
Մանոր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի ՍԼՔԷ ՍԸ ԲԷՐԸ, ԹԻՒ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Հ. Թ.)։ Բ.։ և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէնի դեղարան Նայեցէք։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆՈՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գրաւական հրամանագրով տրուած 1853 թուականի 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Գլխաւոր Վիքթորիան Դերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Քր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Քր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔՏՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օճիք, տրկած, ցկեանս թոշակ, ձրի։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ
Ֆոսֆորիստոն ապանովագրանի կնոջ վրայ. առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, արտաքին փոքր վճարումներով։—(մինչեւ այս պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն տոգեոնաւ, երեսքուղիի, թիւնեալի ալն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ Մէկ ՖՐԱՆՔէ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԳԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Խայէթ Խան, թիւ 7, 8, 9։

Աբիս եւ Ընկ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՑ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահսֆալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու Եւրոպայի վարպետի մը կսկողութեան ներքեւ վերադրեալ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին Եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանքաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց ժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի տարբեր, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.— Գ. Գ. Լաբառիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՍՏՈՆ.— Գ. Գ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Գ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱԼԻԼԻ.— Գ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.— Գ. Գ. Ղ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Գ. Կէռոն Արտիթի
ՋՄԻՌՆԻԱ.— Գ. Հայնրիխ Վառնրնկ.
ՍԷԼԱՆԻԿ.— Գ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒԹԿԻԻ.— Գ. Մ. Բարուանօ.
ՊԼՕՐՈՒԹ.— Գ. Ֆրանսէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Գ. Գ. Պետրոսեան եղբարք.
ՏՐԱԳԻԶՈՆ.— Գ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.— Գ. Ցակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Գ. Ցակոբ Բուվոտալ.

Գլխի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մանաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

ՀԱՅ ՄԱՐԴՈՒ ՀԱՄԱՐ 534

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՁՂԱՅԻՆ ԷՔ
ԿԱՐԻԱՑԷՐ, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՐ

Ամենէն շնչին պատճառով շատ անգամ ՁՂԱՅԻՆ հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել մաս. հիւանդութիւնը սաստիկանաքար կը յառաջանայ և մը՝ չև ըսկ ապագայ պատակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնտուները, և ուրիշ ՁՂ-ային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծողքէն ժառանգած են սոսկալի տիւանդութիւնն և կամ տիւանդութեան նոր սկսած առնելու պարագաներուն շտալով անոր, իրենց այսորուան դիրքին վիճակը հասած են։

Ձղայր տիւանդութեանց ամէն տեսակները ու շուտով կը բժշկուի՝ եթէ հիւանդը կատարեալ դիրքեամբ ՊԱՆԱՔԻՐԱՆԱՑ ՕՂ ԲԻԼԻԼՍ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ Ձղայն և ՁՂ-ային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բնաջնջէ երկար ժամանակ կրնայ դիմանալ առանց բուսութեան կարգ անցնելու և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքունութիւնը, քնաշնչիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, ուռամանուութիւնը, խղդութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ՁՂայնի հաղը, սրտի բաբախումը, մարեալքը, սրբազմօսը. մըղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարադաշտանութիւնն ու ՁՂ-ային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՊԱՆԱՔԻՐԱՆԱՑ ՏԸ ԲԻԼԻԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՐ ՄԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի պիրեր, միշտ կը փափաքէր գիրուլ, թոմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱՖԻՆ ՖԱՎԻԷՌՈՎ սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱՖԻՆ ՖԱՎԻԷՌԸ և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոչ և է հիւանդութեան ակառ հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց ամիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱՖԻՆ ՖԱՎԻԷՌՈՎ հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երբեք մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱՖԻՆ ՖԱՎԻԷՌՈՎ մեծցընեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պոնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱՖԻՆ ՖԱՎԻԷՌԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

8—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՍԻԶԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ձուլ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ աշխարհի բոլոր մասերը մրցելու հրամայուելը որ և է ընկերութեան մը յանձնուած բոլոր նպատակներուն աւելի ապահովագրական և շահաւէտ ապահովութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ ապրիլեալ է, ամենայն զանազանութեան և մի չափ պատերազմի տասան։ Տարեկան բոլորը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալներուն հաշուի առնելու։ Այս փոխատուութեանց գումարները զատ նշանակուած են բոլորին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իրաքաւելու վճարման համար առաջ տակոսի, վճարումները դադրեցուելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը յետամնաց ապահովագրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով։ Մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կոչուած չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, պնդելու որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՍՏՕՂ ԵՒ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Գործակատար
Ա. ԶՈՒՀԱՒԵԱՆ

Պոլիս, Հուքթալ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ԻԼԱՆ

Շերեթը Խայրէթ վերջերը գոհէն ամենալաւերէն մեր սեթէթը իլթիմը սէ։ Էլի հուլէ գայէթինէ մեր նագաստ ելաստ չէթայիթը մարիսէսի տարեկան ակիմիզայէթէ 318 սէնէսինէն իթիարէն իր սէնէ մեր սեթէթիզ թալիպի նէօհանսիզ իհտիւ գելընճաղընան վէ մահը ճարիներն 27ինճի շարշանպէ կիւնի տարի իհտիւէի գաթիէսի իմտա օլունճաղընան թալիպ օլունիրը եէմմը մեղքիւրէ գատար ճումա իրթէսի վէ չարշանպէ կիւնէրի տէրօղիթ ոգէշէրիրի մեր սեթէթսէնդէն սոնրա 6 առ 8է գատար Շերեթը մեղքիւրէ Իտարէ Մէհլիսինէ միւրաճաաթ իլէմէկէրի իլա օլունուր։

Թիւ 5 շուգաթ սէնէ 317
803 5—10

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը, որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ակնաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նպատակ առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիրերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր տշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմ տեսրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն իվեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տեսր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գոնը ընդունիլ 10 տեսրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը նեսեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տեսրերով կամ սեռիներով եւ կամ 20ական հատորը 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանցեանցերով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ներդրոցին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իր Նմոյշ պիտի ղրկուի Հիսաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ք. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԹԻՐԷ 396
(Եանճի գարհիրաան վրայի յարկը, ինչ Զպրուտեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած ակռաները մէկ անգամէն ցչ լրջեն. ցաւով դիմող եւ բուժուած վերադառնալու պարտաւոր։

Նարկոզ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և գեղանկարչական ակռաներ կը զետեղուին, լրջ և ծանր բնակներ, դիմի գեղեցկութիւն ցաւ տալի, ծամողութիւն եւ ոգեղ ուրախութիւն։

Բերանի գեղեցկութիւնը կատարելագործ. կը բուժուին ինչպէս նաեւ թիմիրուզեր գեղեցիկ և ամենագեղեցիկագոյն գոյներու մէջ։

Ք. Ս. Խաչատուրեան կատարելագործ (մենչեր եւ ոսկեր) ինչպէս նաեւ ոսկեր (մենչեր եւ գեղեր) ճիւանգ կ'ընդունի։

Գանոր.—Գալաթիոյ նոր մասնաճիւղ 197

ՍԻՆՕՊԷՍ ԿԻԷՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դուռ դուռ ծանր. զարգացեալ տարկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ տարեկան ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու հագուստները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ գիրքական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։ Մասնաւորապէս գաւառաց մէջ։ Սինկէրի մեքենաներդ կը գտնուին ԲԵՐԱ Շրջան Ճամբայ, Ղալաթիա Սէյլի գիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան. Թիւնէլի առաջ. Թրամվայի կայարանին դիմաց
ՍՏԱՄՊՈՒԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2 Սուլթան Գայրէթ Թրամվէյի Սիրասի դիմաց Թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ Զ. Ոչն Պոյու։

EMULSION SCOTT
ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրօֆոսֆիթը։ Թխտ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Ախտաւոր բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԹՈՒՑԸ (սրբատ), ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԵՐԵՐՈՒԹԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՒԻ ՑԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԸ, ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՑԱՐԶԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԼԻՐ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ
ԱՐԵՒԵԱՆ ԿԱՐԳԱՑ ՏՈՊՈՆԱՒՈՐ
Ընդարձակ Հրտ. Գ. Պոլսոյ Ա. Օրիորդ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանոյ	1089	Գոմբ	1497	Եղբայր	1011	Մայրս	724	Բօգազլեր	136
Գէլբէս	8807	Գանկ	2906	Կիլօտաս	1495	Մարէնկոյ	2273	Յարգեր	1113
Սանէլլ	1641	Դարբս	895	Էրբս	775	Մարգէլլա	3709	Գէրան	1755
Ազիզաբ	2377	Գիրան	6311	Հիսարլը	1581	Մէրտաբ	3557	Մէրմէր	1135
Գազանիս	1323	Գօմիրճ	257	Հիսարալ	3710	Պիլս	1057	Գէրեբ	1209
Գեղարքիս	1364	Բարբ	1223	Հաղարճէ	2500	Մանգալգարլը	1785	Բարաս	1323
Գիրան	1375	Գարբ	1713	Հանտարէ	515	Մուշիրլը	3419	Բ. Բէյլարբէյ	1540
Գարիս	341	Գիլանտ	504	Իսրա	2554	Նէրբ	1383	Բարգիս	3327
Գրգիրլը	4431	Կարբ	2464	Իստանբ	5560	Սէրբ	6190	Բալիքես	1478
Տելբէ	1671	Յարգարաս	1530	Յիլիս	1039	Տիմարբ	4890	Բարգիրաս	467
Դալիրաս	1287	Յարաբ	1341	Քէրես	1062	Գրամաս	1585	Բաղրիս	2129
Դանէզ	1346	Գիրան	954	Բալրիգեր	2207	Բալրիգեր	1837	Վարբ	1914
Դարբ	1084	Գիրլանտ	1375	Բարգիս	1709	Բարբ	512	Վարբ	1239
Գարբ	2739	Յարմանկ	549	Լէս	1053	Բիրլիգ	2339	Վարիրլիգ	2899
Գիրան	1834	Գարանիգարբ	4583	Լէբանբ	3273	Բիրլարբ	1863	Եէրաս	1550
Դիրբ	3897	Գարլիգ	13060	Լիմարգիս	1843	Բարգ	1813	Զէրբ	1206
Գարգարաս	1385	Գեարան	1343	Լարգիս	3191	Բարգիս	1789		

Սիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սիբրարի, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս սատ է։
Թրլեանս շոգենաւը, նաւապետ Շէքբլ, ընդհանուր վաճառքով Ալէն մեկնած է ամսոյս 24ին և մարտ 7ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակատար Թ. ՀԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. Թիւ 22—24, Գեղեցիկ Մէյտան Խան, Գալաթիա 377

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ԳԱՌՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՏԻՆ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ծարաթեան Երթեւեկութիւնը

Գ. 19/4 Ծատա ժամ 4էն յետ միջօրէի։
Գ. 20,5 Իզմիր, Բիրէ, Եէրտանկիրա ժամ 10էն միջօրէէն առաջ (Եէրտանկիրա, Բարա-Մէյտան, Սամսուն, Գէրէլի եւ Օֆրա).
Գ. 21/6 Ծատա ժամ 10էն միջօրէէն առաջ։
Գ. 21/6 Իզմիր, Սիրնա, Սամսուն, Գէրէլի, Գիրեսոն, Տրապիզոն, Բիրէ եւ Սամսուն ժամ 4էն յետ միջօրէի։
Ս. 22/7 Ծատա ժամ 4էն յետ միջօրէի։

ՇՇԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՏԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԱՀԱՄՈՒԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ
Մարտ 3էն Միսկրէլի, Անատ. Եղերքէն։
ՍԱՄՍՈՒՆԱՆ
Մարտ 4էն Միսկրէլի, տաղ. Մարսիլիա։
Ճամբայ ուղղակի Թարիզի համար.
Ճաշակին էժանագոյն գներով։ Ճանապարհ 14ն ֆրանք։ Ճանապարհ 17ն ֆրանք։ Ճանապարհորդաց համար, դիմել Դերթակալին Բոսֆ Հանի Փարագիր վրայ։ 518

ՇՇԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԾԻՐԵՏ. ԼԻՍԼԱՍՏՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՇԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիսլիսլ և Ճանչեր գլխ բանալ ընկեր

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բարեսէն	10500	Յարգիան	3500
Գանդեան	10500	Իզմիրլեան	3500
Զէյդիան	10500	Գրիգ.ան	3000
Լանքարտիան	9000	Գլենկլեան	2500
Յելաուլեան	9000	Գրամիան	2500
Գոլոմարան	8000	Գանանան	2500
Հարիսան	8000	Գնեաուլեան	2500
Գոսպանան	8000	Գլեգեան	2500
Գրիգորեան	8000	Լիսլեան	2000
Ծանկեան	8700	Տրեան	700
Գաղանան	8700	Գրիգոր	500
Գրամեան	8700	Փասան	200
Ճանան	3500		

Հարեանի տերերին կը խնդրուի իրենց, տարեկան ալիւր գնելու կամ Շուլթիով մարտասան հանելու համար թրենց հրահանգը գրկել շաբաթուան ժամանուէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեան համար դիմել առ ԵՕՀԷՐ ԼԻՍԼԵՆԵՐԷՆ Ղալաթիա, գաղտնի դրան 439 4էն ետքը մեզատան

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՏԻՆ
Ամէն տարի նոյեմ տեսակ կ'բանի Լիվերպուլ։
Ամէնէն 4էն

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բրիտանիա	18900	Սիլվանիա	5595
Սարսանիա	18900	Գամանիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3329
Լուքանիա	13350	Բուլա	2945
Սարմանիա	8345	Թիրիա	2936
Ուսաղիա	8128	Սիրիա	2935
Իթալիա	8120	Ամերիկա	2553
Սէրվիա	7882	Գլէբրա	2151
Գլասկոա	7260	Գլասկոյի	1610

Դիմել առ Ջ. Ի. ՍՊՕՆՍ ԵՒ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱԼԻՐ

Ջոլի եւ Սիգեր
Joly et Seager
Ճիշմանէթիի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 355

ՄՈՍ
ՇՇԳԵՆԱՒԱՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ, Պորտոյ, Մէլբուրնի և Սիտնիի ճանապարհ ընդունում

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բարեսէն	3000	Թիրա	2500
Գանդ	3000	Նէրթիա	2400
Գէլլոյ	3000	Ծուպիտ	2250
Գիանեսբան	3000	Թէրա	2250
Գարբա	3000	Գէրնա	2000
Ծանանի	3000	Գարբնի	1500
Մարիսիա	2500	Գրանէ	1500

Դիմել առ Ա. Ա. ՎԻՐՕԼ և ԸՆԿ.
Գալաթա խան
ՀԷՐԻ ԵՒ ԸՆԿ.
Թիւ 31, Գեղեցիկ Մէյտան Լիվերպուլ

Հրատարակիչ ՀԱՐԻՒ ՍԱՀՄՈՒՆԵԱՆ